Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکی : د سنایي پرمختیایي موسسه
مسول مدیر : راز محمد دلیلي
لیکونکی : احمد فرید عارفي
پښتو ژباړه : مریم هاشمي
انځورګر : فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او دیزاین : سید نذیر حسیني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنایي پرمختیایي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري میاشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنایي پرمختیایي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمی میاشت.
دریم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنایي پرمختیایي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمی میاشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنایي پرمختیایي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غویا میاشت.

اتم سړك، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته
تیلفون : ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳
۱۸۱ پوست بکس
بریښنا لیك : sieal@brain.net.pk
انترنیت پانه : www.sanayee.org
اورکزي پلازې شاته، یونیورسټي تاون، پیښور پاکستان: په پاکستان کې پته .
تیلفون : ۰۰۹۲-۹۱-۵۸۴۲۱۵۵-۹۱۵۸۲۱۶۵
فکس : + ۹۲ + ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنایي پرمختیایي
موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصویري کیسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

په اوسني چاپ سريزه

د سـنايي پرمختيايي موسسـې د دې اوچت او ګټور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سـره چې ښودنه کوي کـه چيرې مونږ اراده وکړوله همت څخـه کـار واخلـو ناشوني کارونه بـه شوني شي د چاپولو اقـدام وکړ. د ښوونځي بـيا رغاونې دناهيلو شـوو ماشـومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسـني چاپ مو اقـدام وکړ چې دا پلا بـه د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام
راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ګرانو لوستونکو! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل ګام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پورته کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په ګاڼه ښايسته کيږي. لکه څرنګه چې د کتاب له نوم څخه څرګنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توګه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توګه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشومانو او تنکيو ځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حتی په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پورته ګڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرک او پياوړتيا چې، تل بايد مونږ په دې انتظار کې ونه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شو او څرنګه يې عملي کولای شو.
- د ټولنې د وګړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بيارغاونې کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل ګټور ګام د بيارغاونې په لور اوچت او خپل سهم اداء کړي همدارنګه د الله تعالی(ج) له دربار څخه د نورو ګټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوګه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د یو لرې کلي په ښکلي لمن کښې یو دولس کلن هلك د احمد په نوم ژوند کوي او په پنځم ټولګي کې سبق لولي.

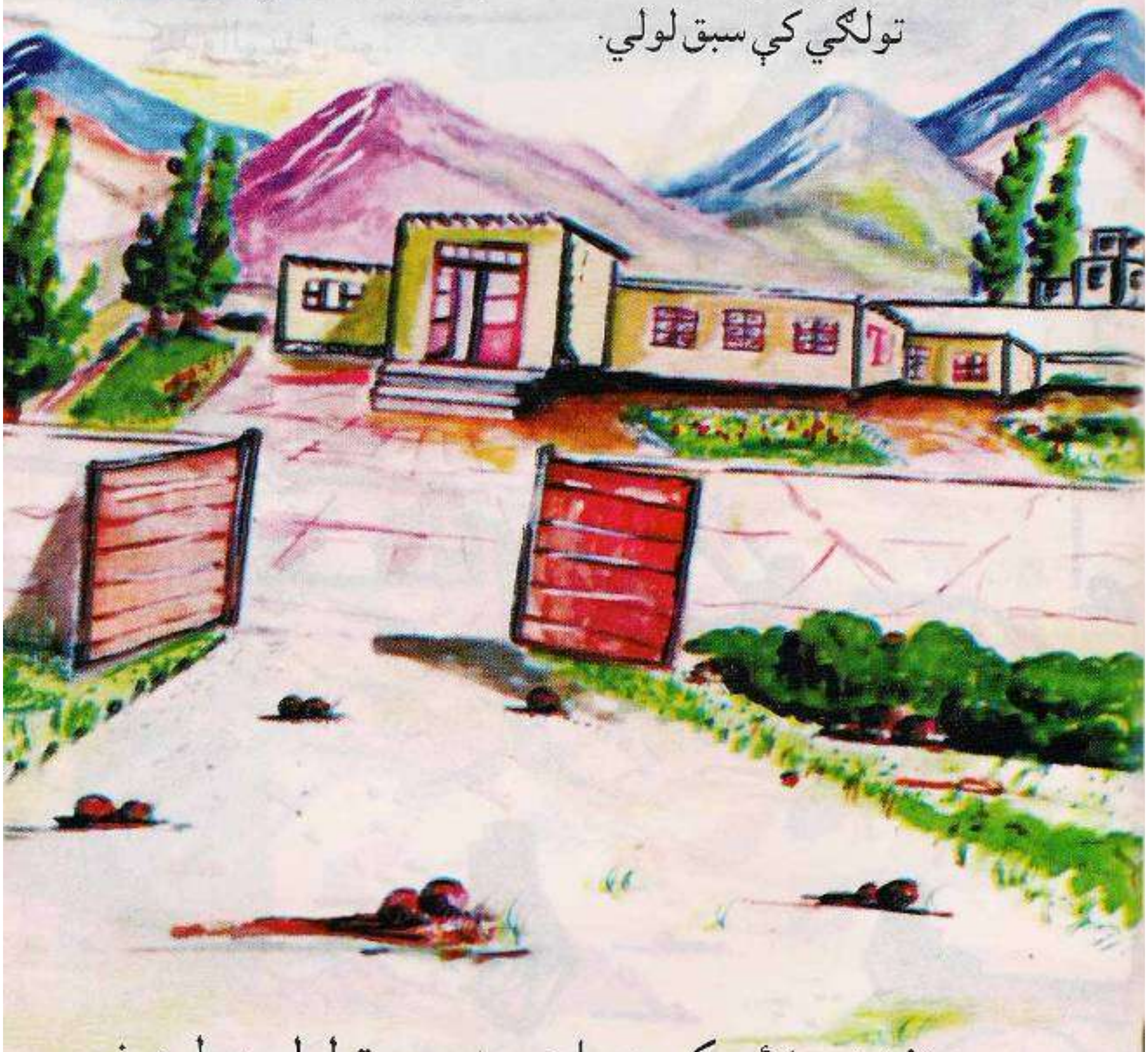

په هغه ښوونځي کې چې احمد سبق لولي یو لومړنی ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی ډیر کوچني وو خو ډیر پاك صفا او زرغون وو. او له دې کبله چې د کلي ماشومانو په دې ښوونځي کې زده کړه کوله ډیر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښیو ډیر دوام ونکړ ځکه یو کال وروسته په
کلي کې دروانو جګړو له کبله دا ښوونځی هم په
کنډوالو بدل شو.

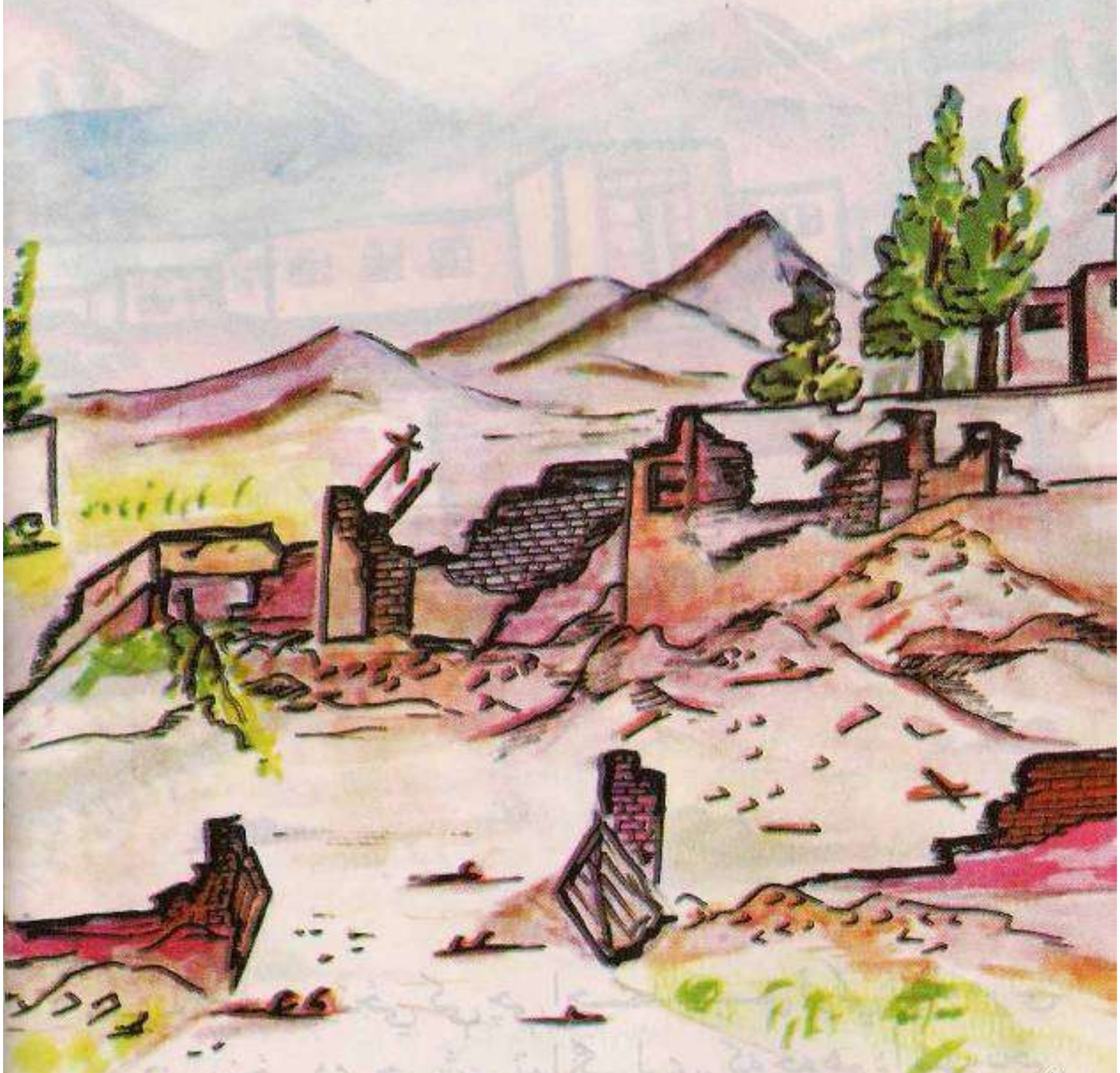

له همغه وخت نه ترنن پورې یوازې احمد بلکه د همغه کلي
ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوی د ژوند
ارزښتناکه ورځې بیهوده او عبث تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

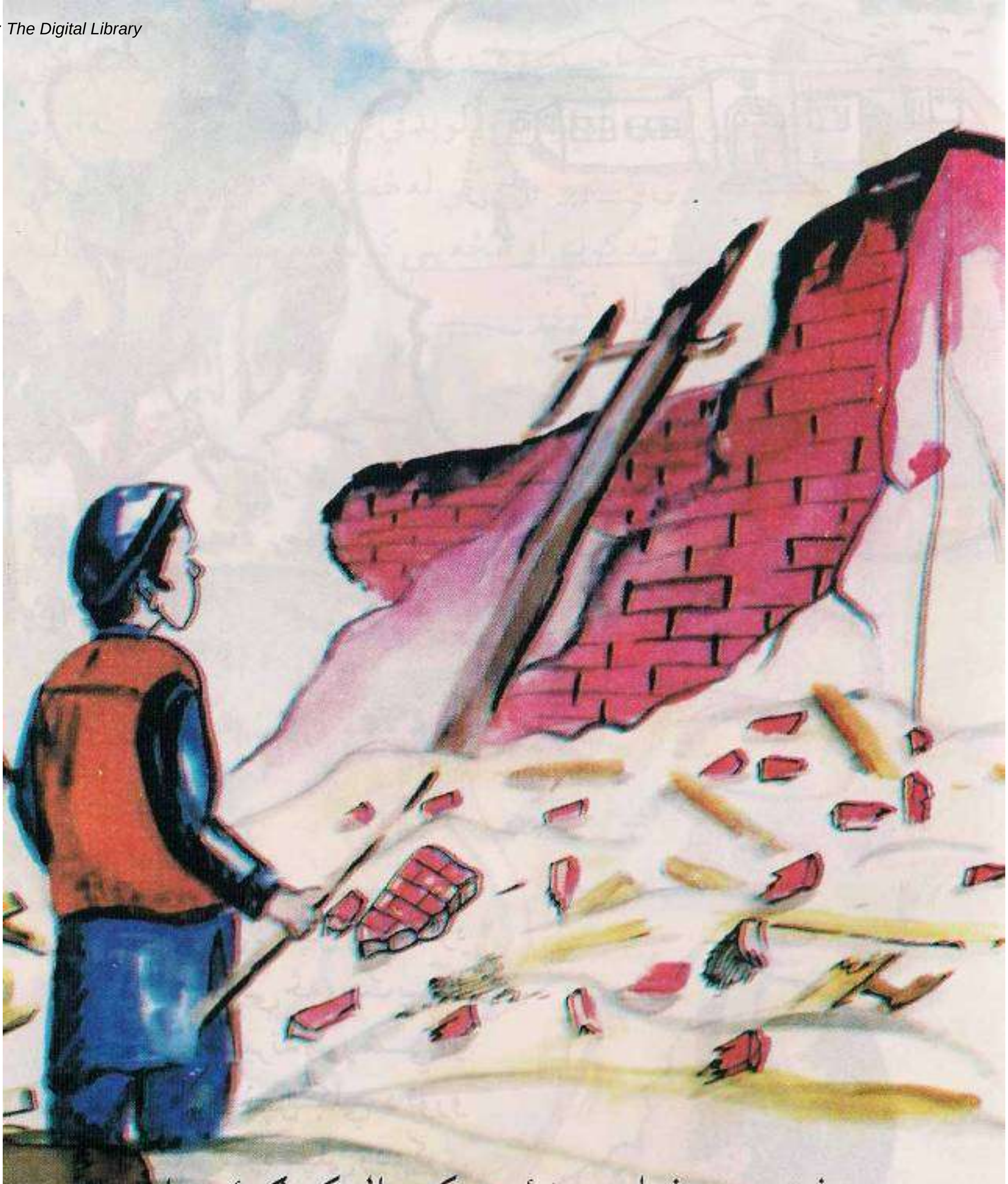

ډېر وخت بــه د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځېده او
هغه ورځې بــــه يې يادولې چې په همدې ځای کې چې
اوس په يوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه يې
کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې
کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره سوچ کولو چې څه وخت به دا ښوونځی بیرته جوړ شي او هغه به د خپل کلي د نورو ماشومانو سره خپلې زده کړې ته دوام ورکړي؟

دا هغه پوښتنه وه چې احمد به تل له خپل ځان سره مطرح کوله او د دې پوښتنې د حل په لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب وچې سترګې
یې په یوه الوتونکې ولویدې چې له خپل جسامت نه اوږد
اولوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې ځانګې
ته یوړ ته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله
بیرته ودانه کړي.

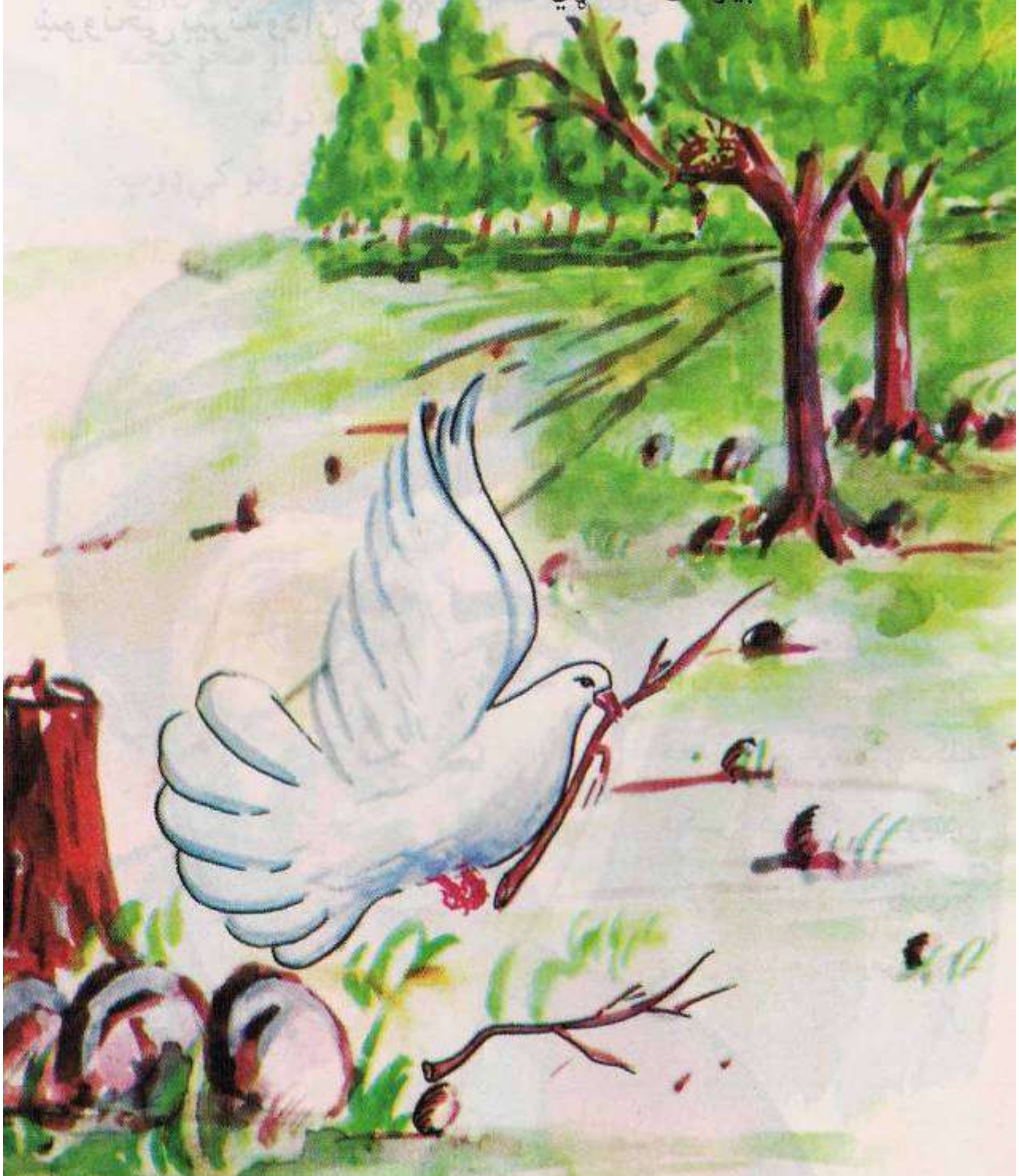

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې احمد دا حالت ولیده د هغه په سترګو کې د هیلو بـــریښنا وځلیده او خپل ځان ســـره یې وویل. کله چې یو ناتوان الوتونکې خپله ویجاړه او ورانه ځاله یوازې بـیرته ودانولې شـــي نو آیا مونږ نشـــو کولای چې خپل ویجاړ ښوونځی بیرته ودان کړو؟

دا پوښتنه سبـب شـوه چې هغه نور هم په همدې هکلـه فکـــر وکـــړي او کـــوښښ وکړي چې دې ســـتونزې ته د حل یوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو ممتاز زده کوونکې وو او د علم په زده کړه کې ډېر لیوال وو، د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.

(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب شو.

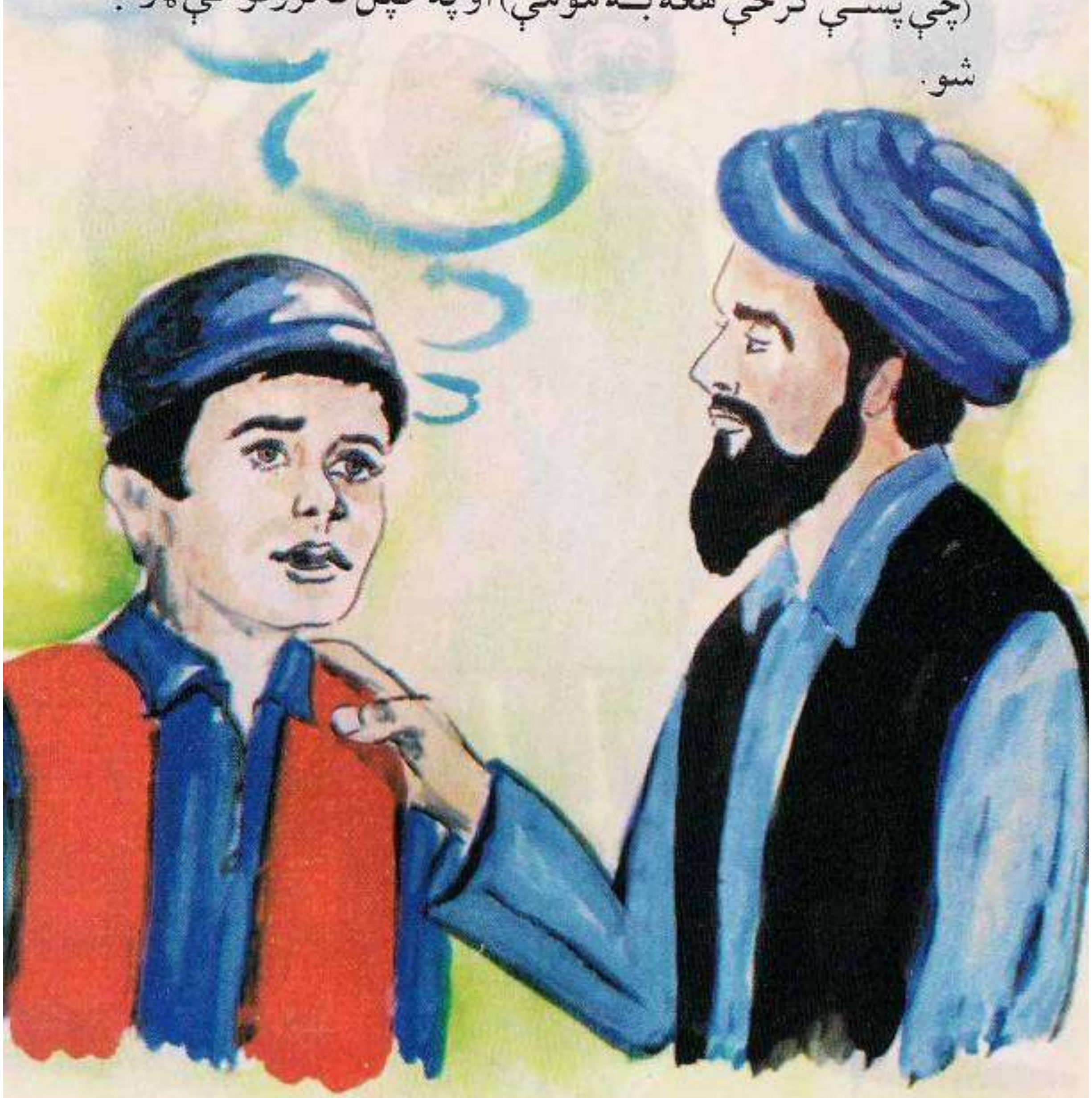

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل يو شمير د ښوونځي ټولګي والو او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوسيدل لاړ او هغوي سره يې دا پوښتنې شريکې کړې.

- څه وخت به زموږ ښوونځی بيرته فعال شي؟
- څوك به هغه بيرته فعال کړي؟
- موږ بـه تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تيروو او ...

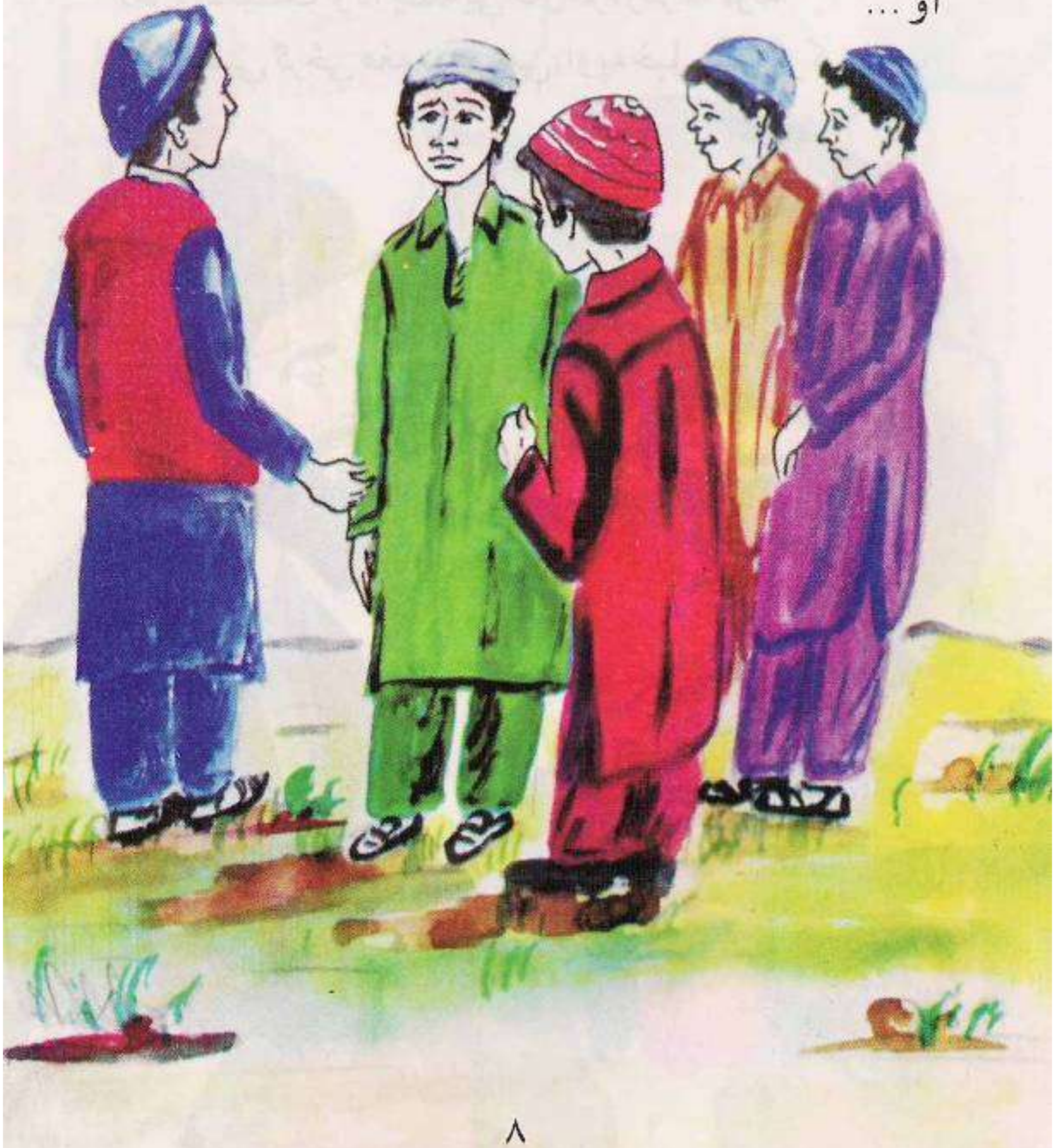

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور څوك به دوی ته دا کار وکړي.

وروسته احمد په ډیر نرمۍ سره له هغوی څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

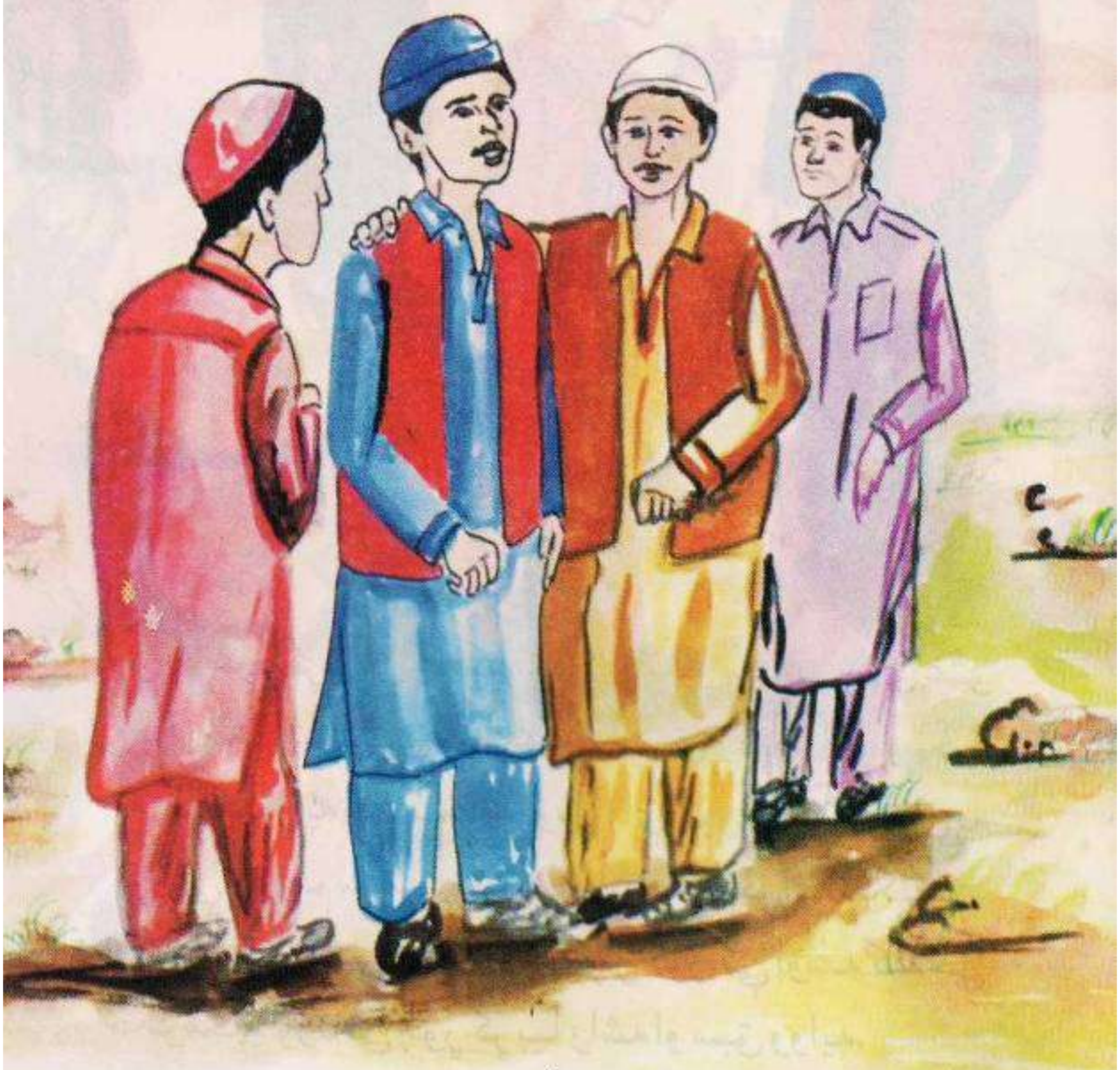

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي خبري په اوريدو سره عجيب آوازونه او مسخره آمزه خنداګاني اوچتې شوې يو تن په خندا سره وويل: وروښو احمد ليونی شوی ده خداي د هغه وبخښي ډير ښه هلك وو.

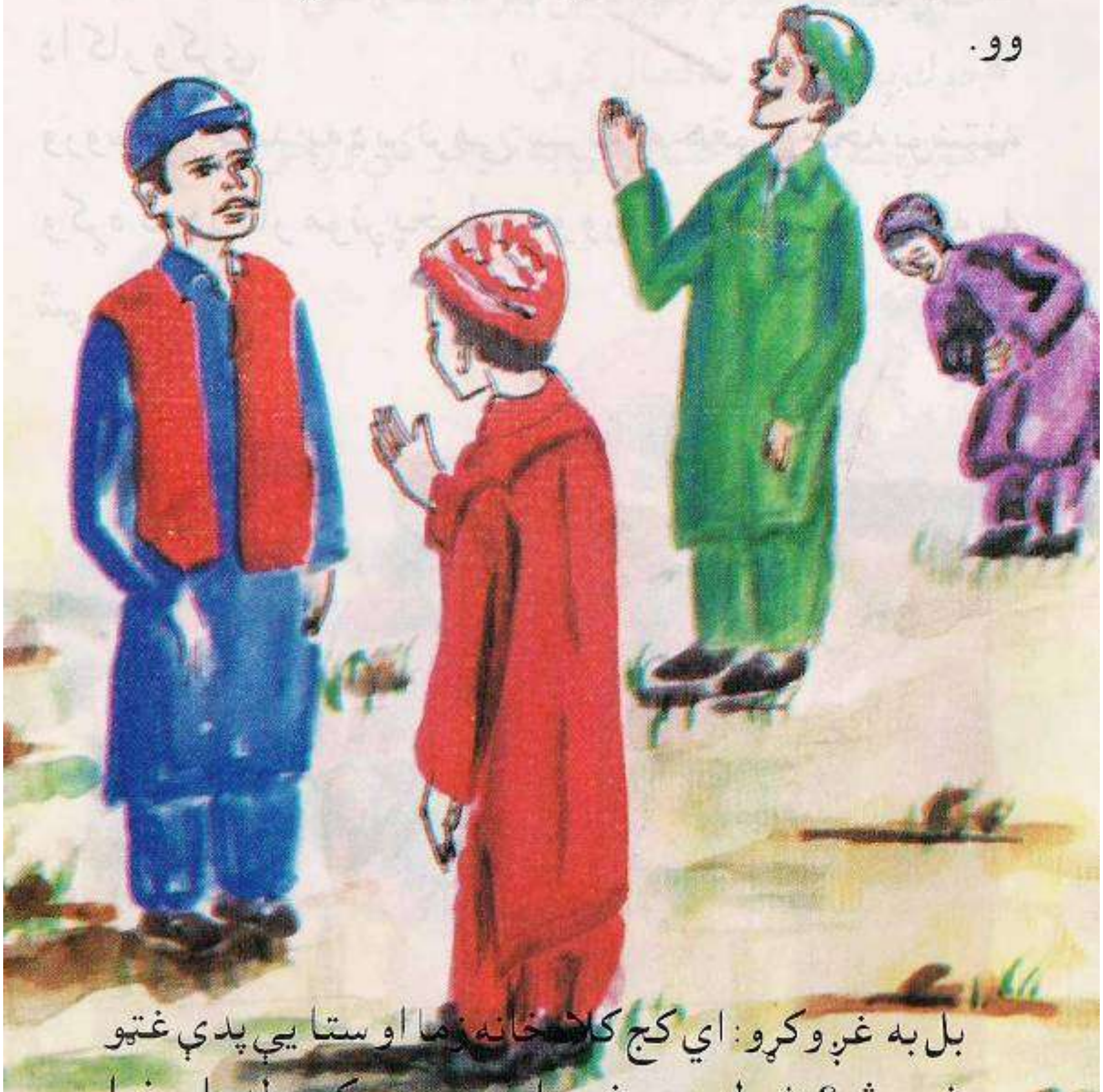

بل به غږ وکړو: اي کج کلاه‌خانه‌زما او ستا يې پدې غټو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بل په مسخرو وويل: اي کور کوري کوترې په تولګې کې هم ستا د سبق ويلو سره مو ږ په تنګ وو، اوس هم سبق پسې نښتی يې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بيا راشه او سبق وو ايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد ددې خبرو په اوریدو سره بې له دې چې څه ووایي ډیر مایوسه شو، له خپلو ټولګیوالو دوستانو څخه جلا شو او کورته روان شو. یوه شیبه وروسته د یو کوچنې یوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

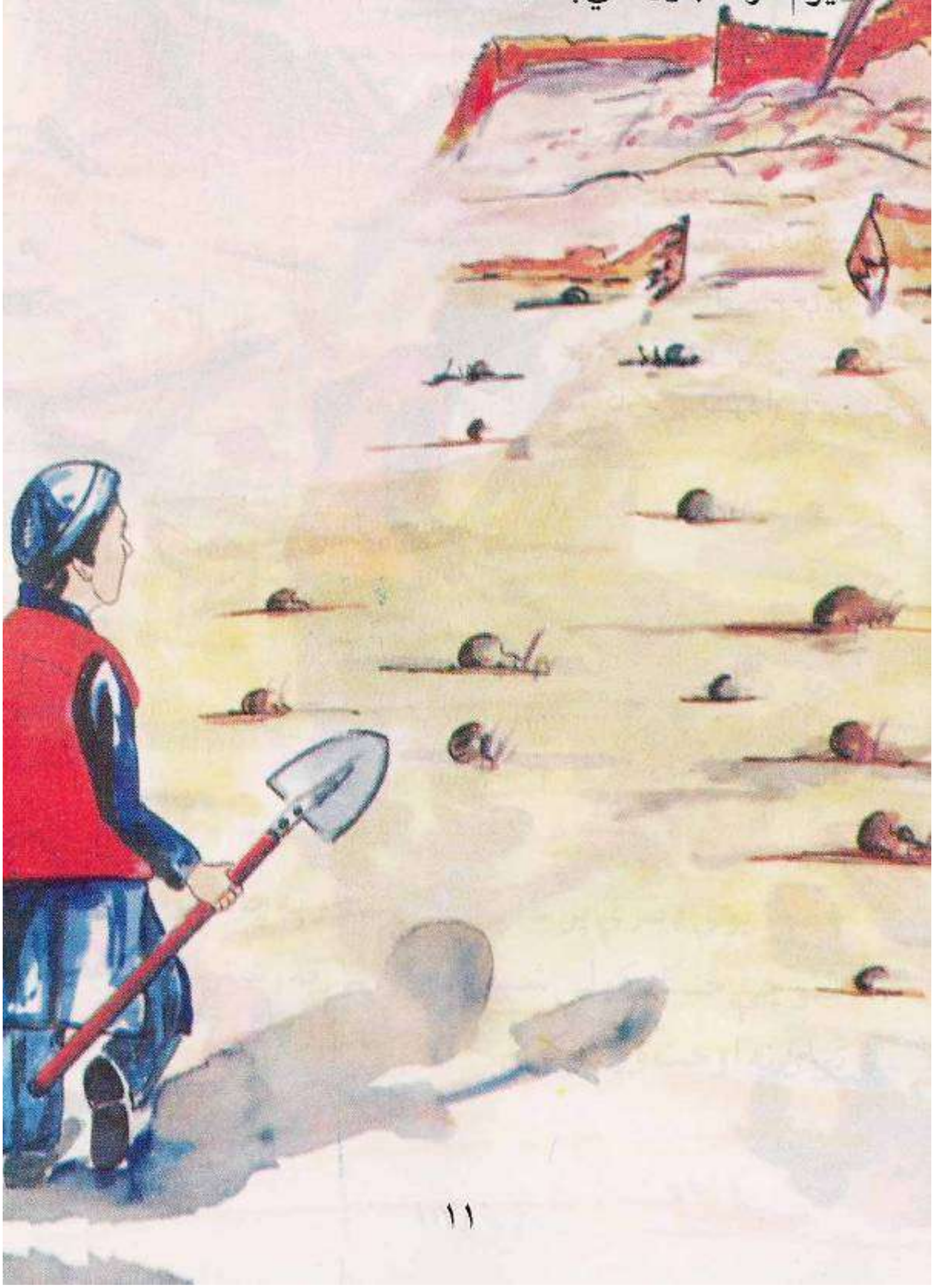

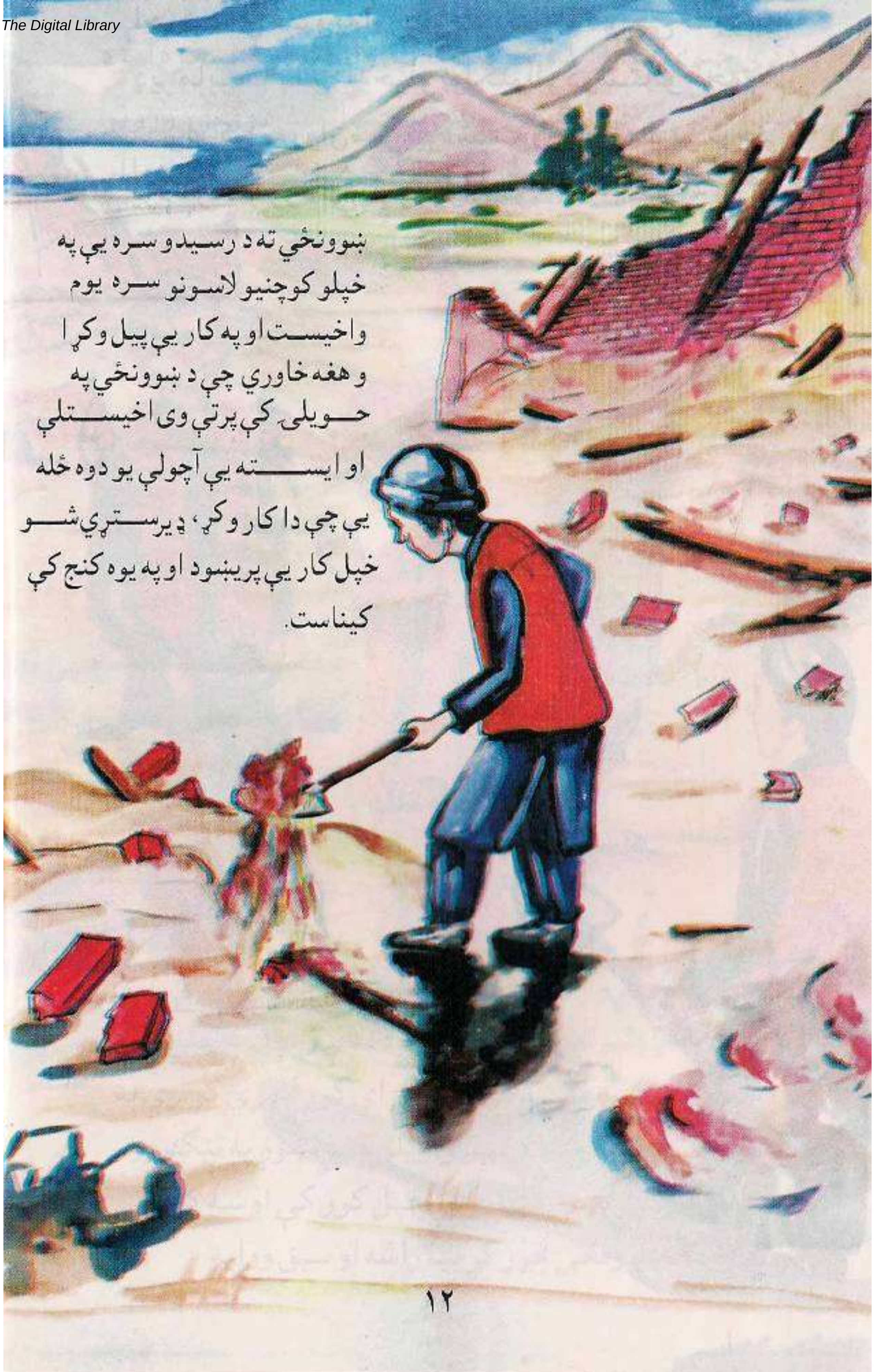

ښوونځي ته د رسيدو سره يې په خپلو کوچنيو لاسونو سره يوم واخيست او په کار يې پيل وکړ او هغه خاوري چې د ښوونځي په حويلۍ کې پرتې وې اخيستلې او ايسته يې آچولې يو دوه ځله يې چې دا کار وکړ، ډيرستړي شو خپل کار يې پرېښود او په يوه کنج کې کيناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

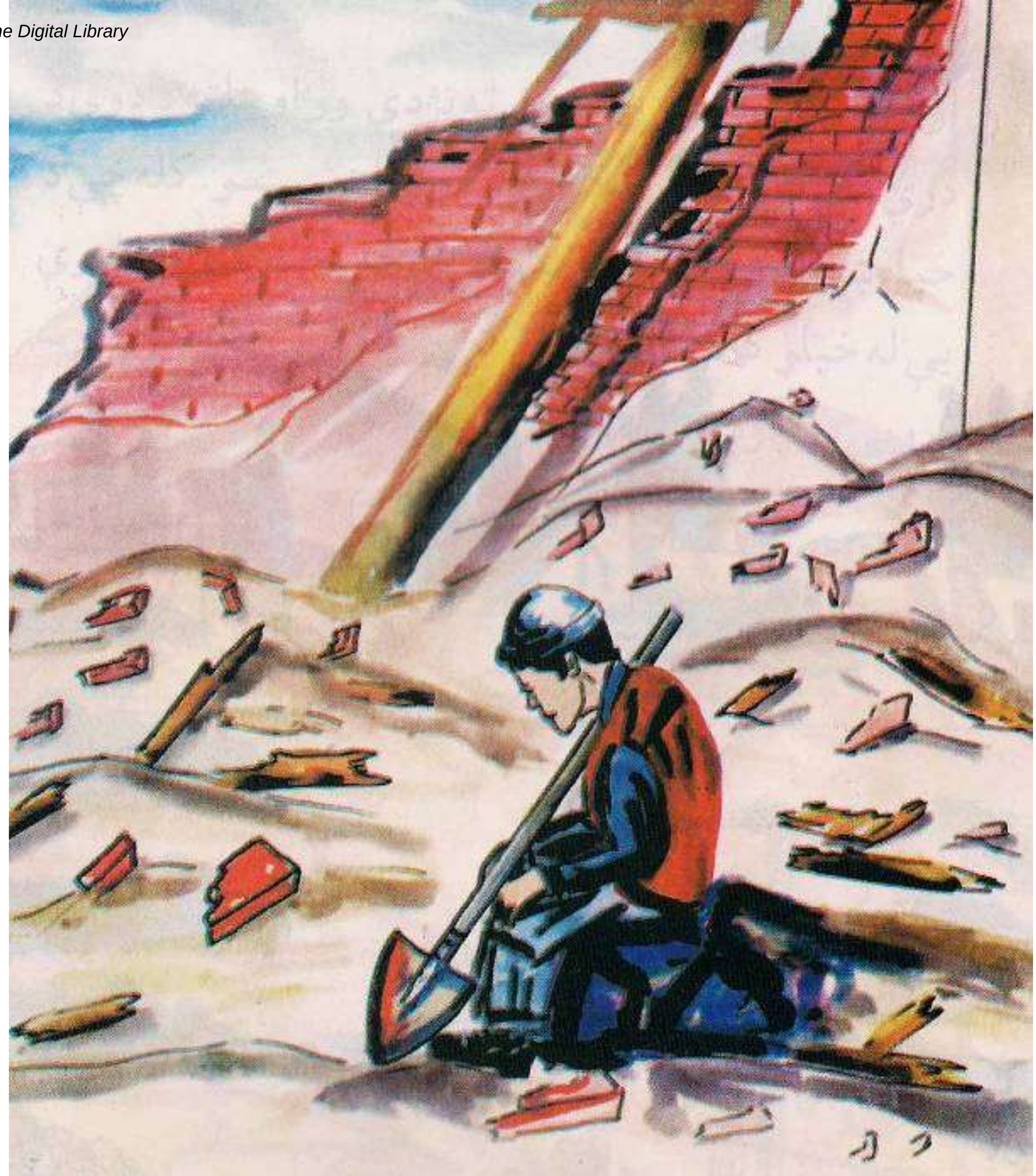

هغه د یوې ډبرې پر سر کیناست او په چرتونو کې ډوب شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتیا هم د هغه د توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

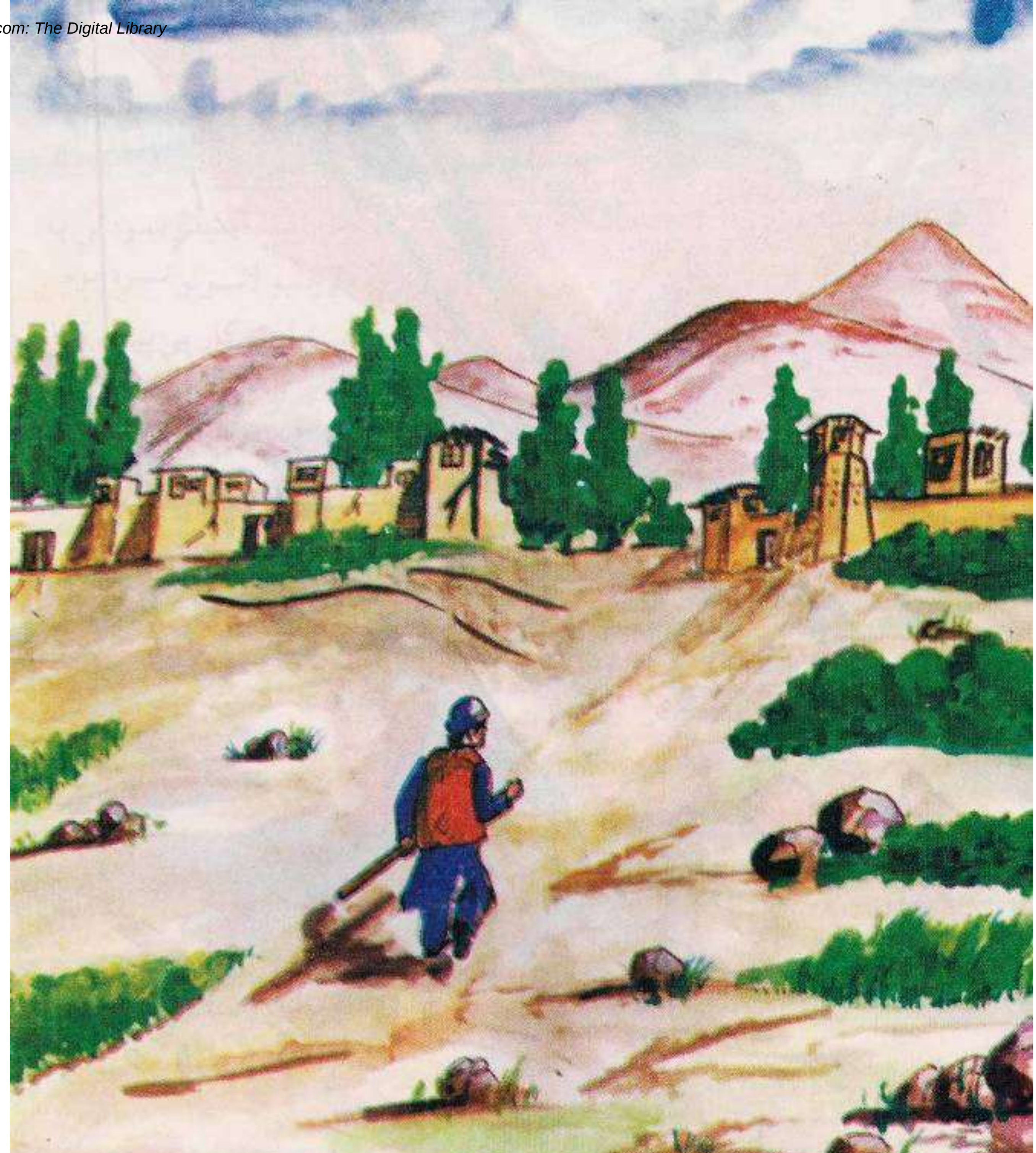

د خپلو چړنو په مینځ کې لکه چې کومه د حــــل لاره یې
پیدا کړې وي په چټکۍ سره د خپل ځای نه اوچت شــو او
د خپل کور په لور روان شـــو وروســـته چې یو م یې په کور
کې پرېښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بـل کلي په لور چې دوي ته نژدې وو او هلته د دوي د دري مضمون د ښوونکي کور وو روان شـــو. کله چې د خپل ښوونکي کورته ورســيد . لږ څه وځنديده او خاورې يې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالې يې جوړ کړل او په وروېې دروازه وټکوله.

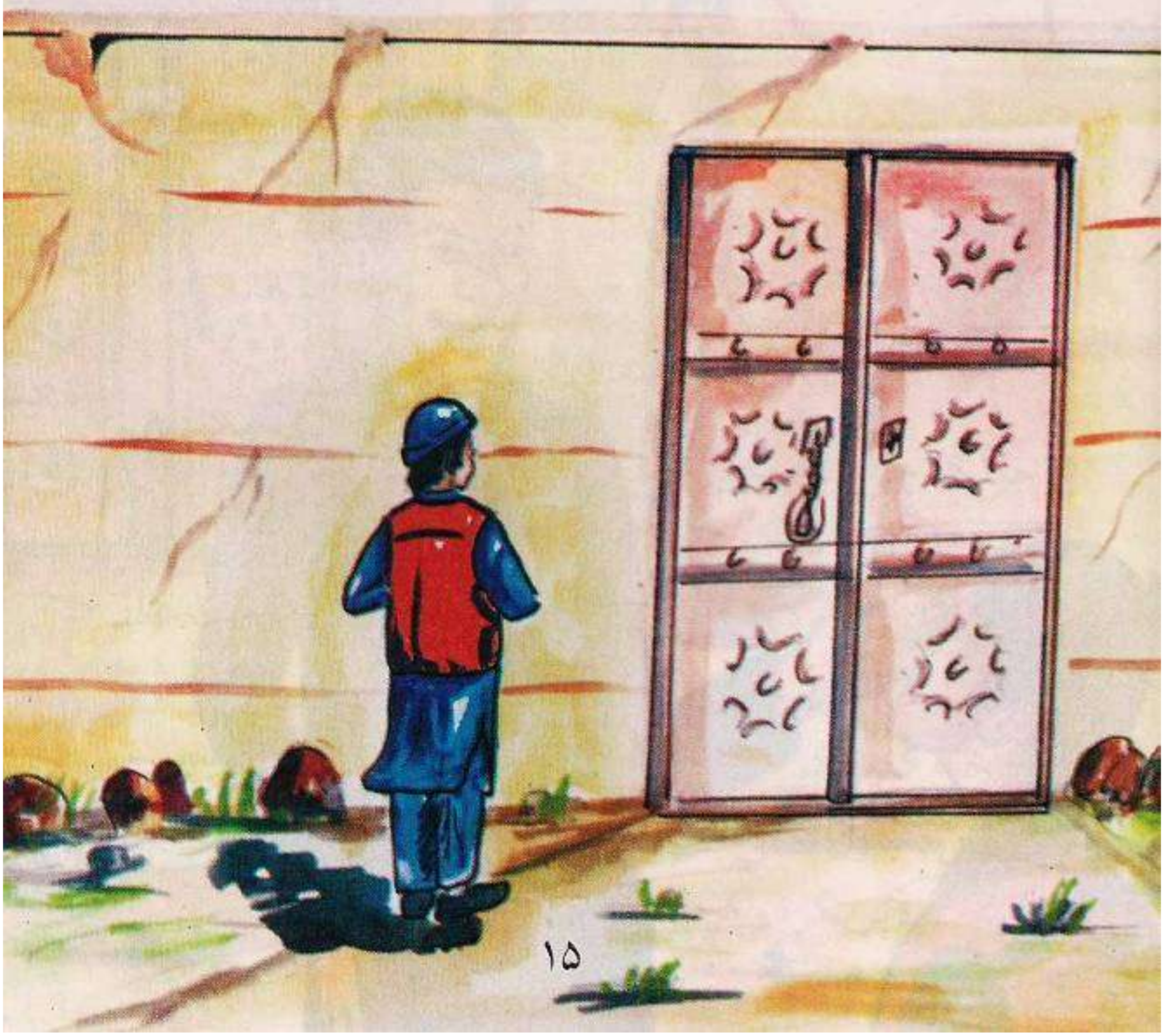

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې وروسته ښوونکي دروازه خلاصه کړه. ښوونکي چې احمد یې د هغه د استعداد، لیاقت او اخلاق د پاره ورته ګران وو داحمد په لیدو ډیر خوشحاله شو. او احمد څخه یې غوښتنه وکړه چې کورته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښکلولو نه وروسته د خپل ښوونکي څخه وغوښتل چې هغه سره یو څو شیبې خبرې وکړي او هغه ته لارښوونه وکړي.

احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن کې وې ښوونکي ته بیان کړې او هغه څخه یې ددې موضوع د حل د لارې غوښتنه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

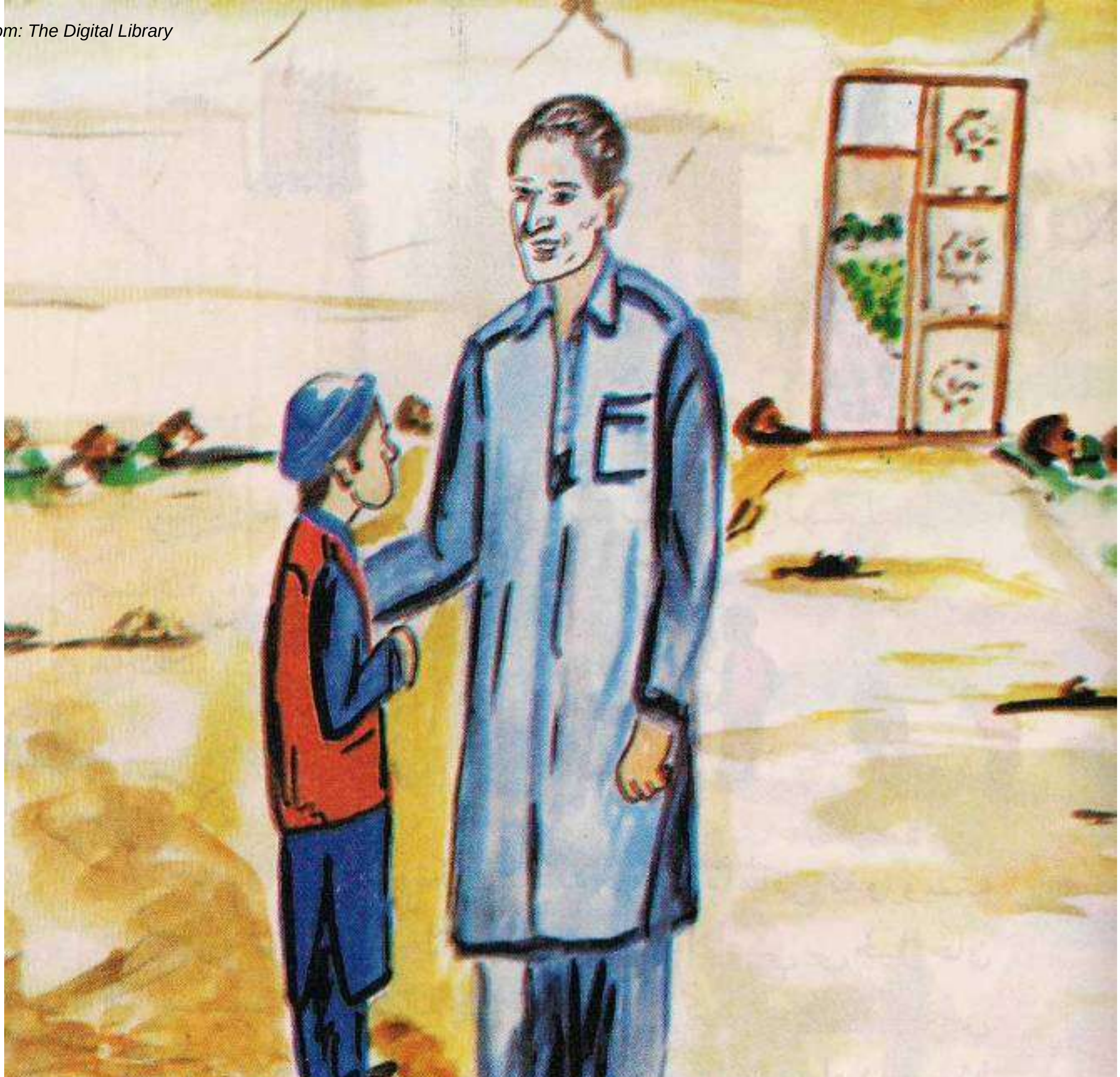

څرنګه چې ښوونکی یې ډېر مهربانه، [illegible] دوست او پوه سړی وو او د بېکارۍ نه هم ډېر [illegible]تېری شوی وو. د احمد خبرو اترو وروسته دواړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا او خوا کلیو کې اوسیږي او په دې ښوونځي کې سبق لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په ګډه سره پریکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته
په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې یې خپل ځان
سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې
نتیجه ورکړي، ښوونځی ژر بیرته ودان شي او درسونه
بیرته پیل شي.

هغه ډیر په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر
کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي
والو په مرسته وکولای شول چې زیات شمیر زده کوونکي
خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته
حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بیرته پیل کیدو په
هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبا سهار یو زیات شمیر زده کونکي د ښوونځي خوا ته
راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې
وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډېر خوشحاله وو
ځکه چې ښوونکی یوازې نه وو. هغه سره سر ښوونکی
او یو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سره د زده کونکو شور ماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې په شان ودريدل. سر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې کېدو سره زده کوونکو ته سلام وړاندې کړ او ټولو زده کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حال پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

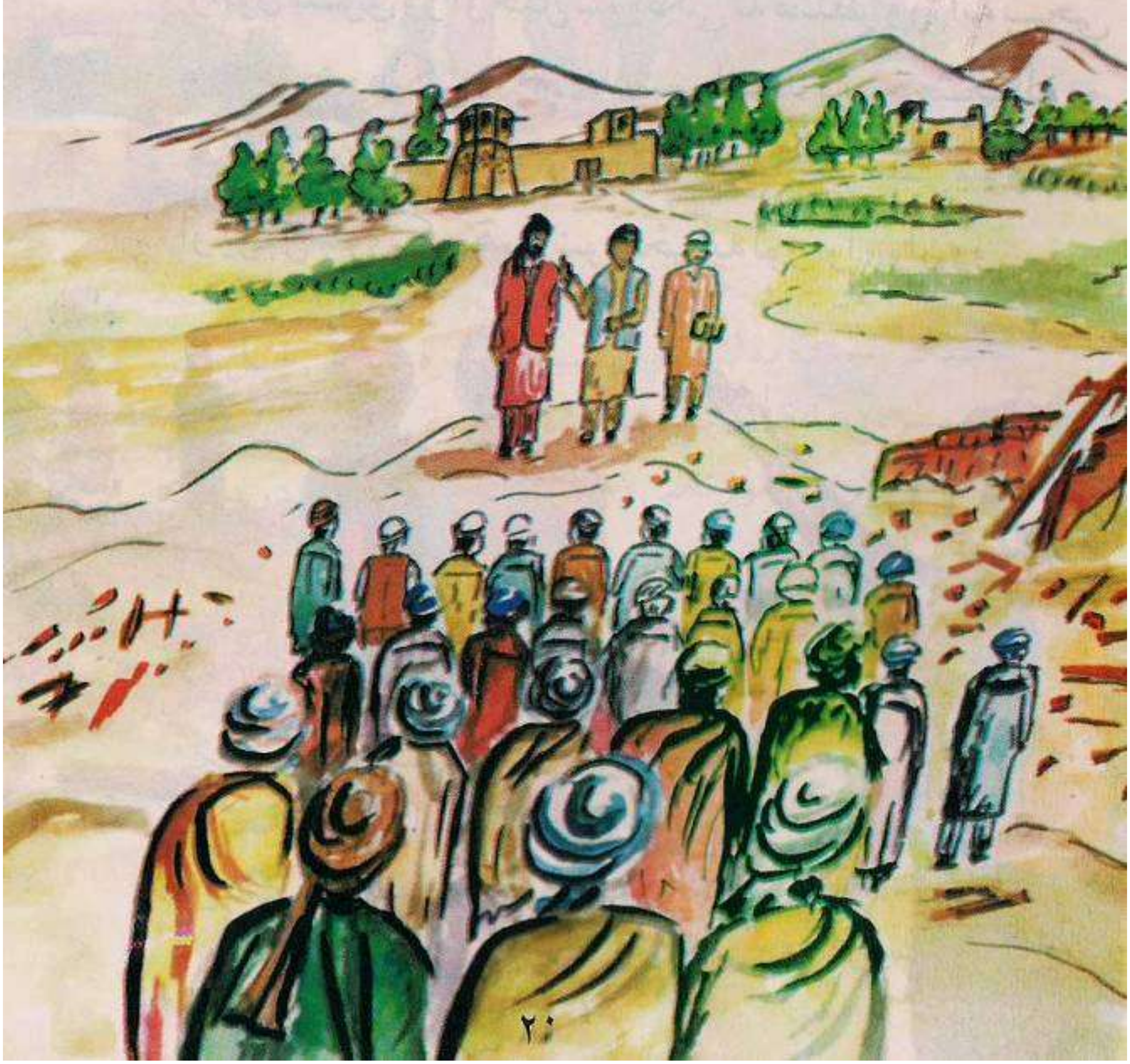

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو !
څه رنګه چې تاسو خبریاست پوره یو کال کیږي چې زمونږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك ددې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیر شو. تاسو خپله فکر وکړئ ددې یو کال په موده کې مونږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.
ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې مونږ او تاسې ددې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.
دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري ددې باعث شو چې مونږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځای پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړي سره چې په کوز کلي کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوي نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (همواره) کړي هغوي هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره مونږ ته راولیږي.
اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدو نه مخکې د میز او څوکۍ، تختې او نور څیزونه خاورو نه ټوله کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد و لرئ چې د ښوونځي له اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او کله چې ورښت وي نو رخصتي به کوو.
زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو مونږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو د ویناوو په اساس زمونږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوندې شور او شوق د زده کوونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډیره لویه نه وه نو دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

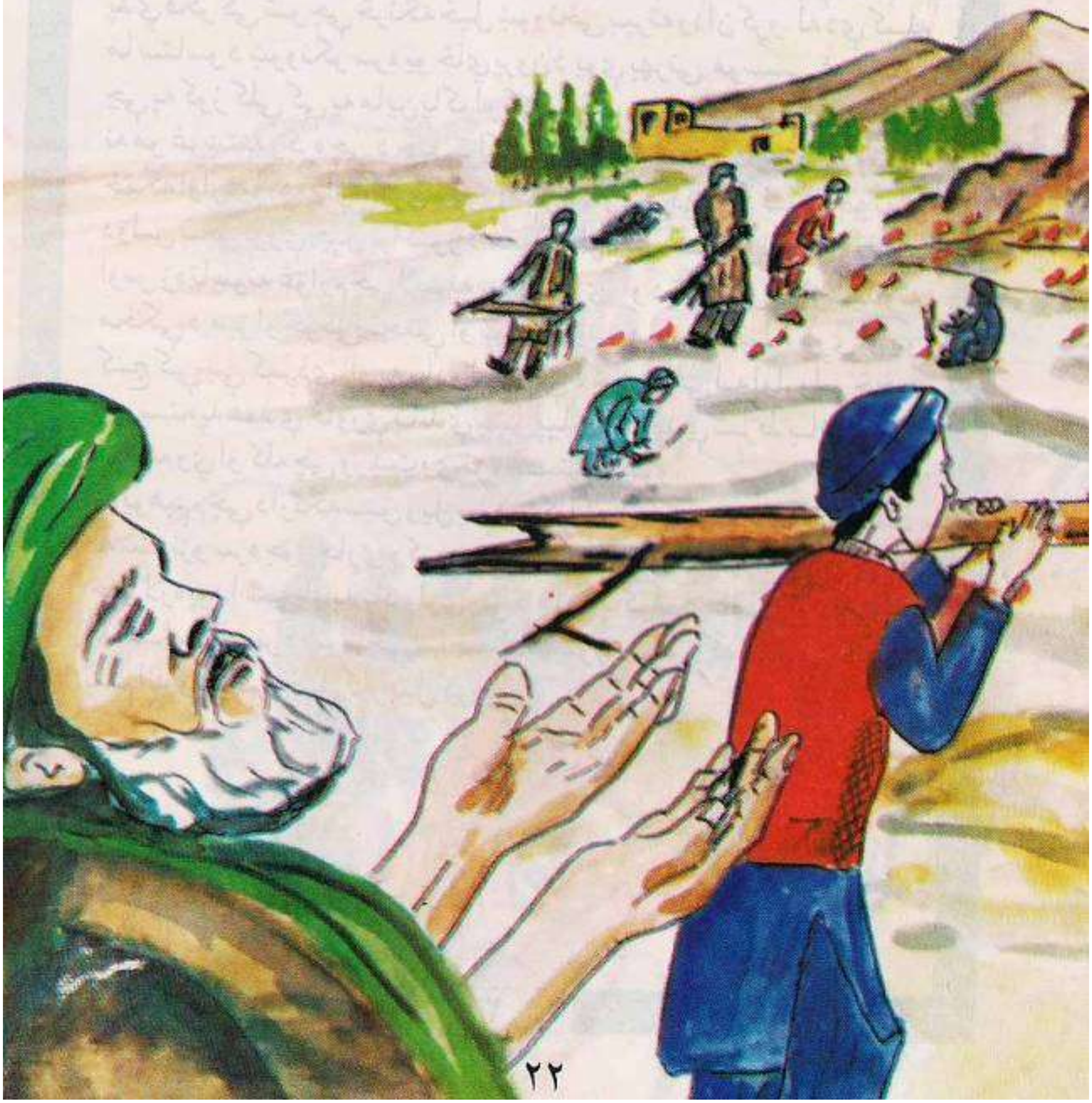

(c) ketabton.com: The Digital Library

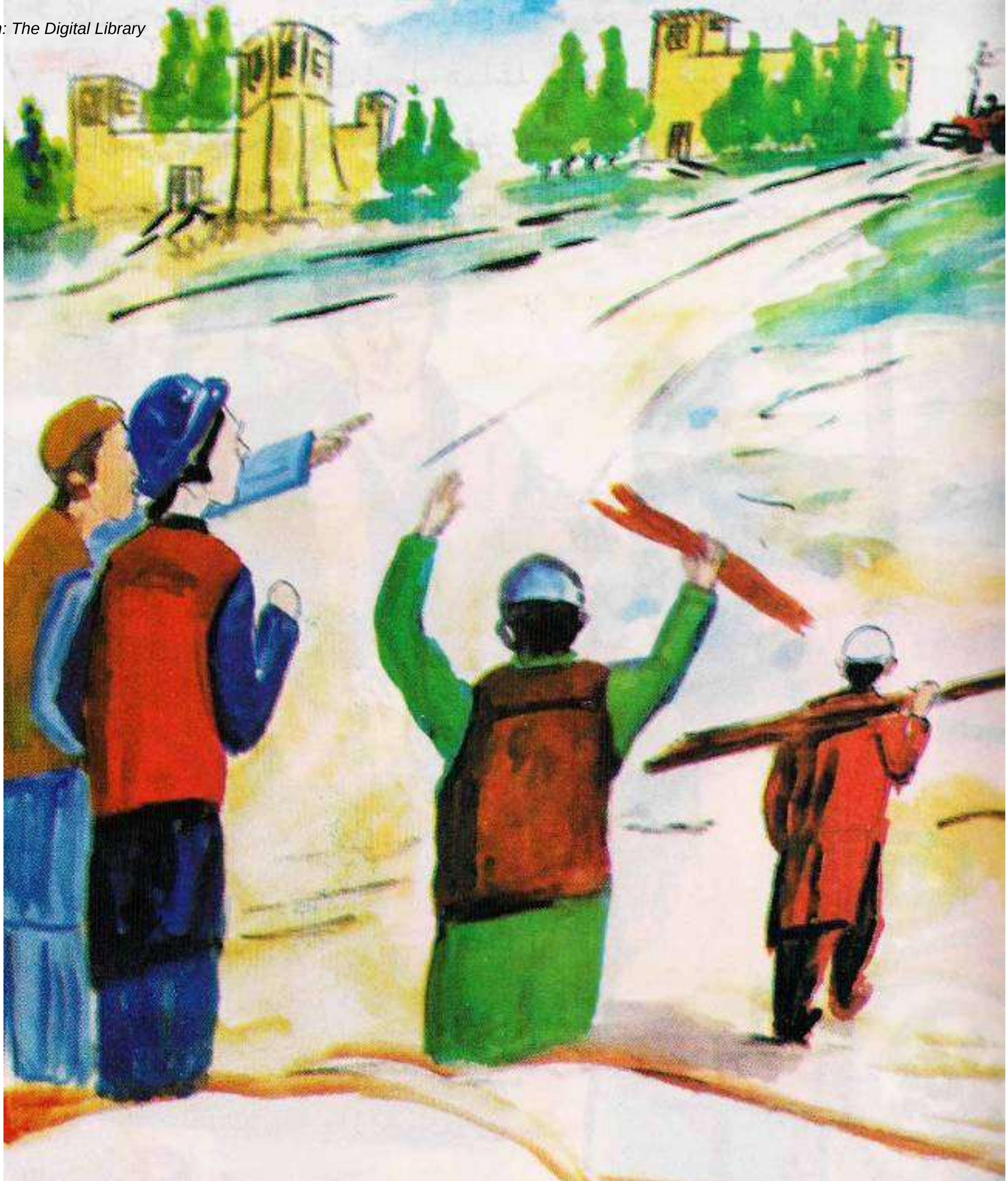

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کوونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نږدې شو د زده کونکو شور او شوق او آوازونه زیات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د تراکتور چلوونکي خوا ته نږدې شو. او یو څه خبرې یې ورسره وکړې بیا د تراکتور چلوونکی خپل کار پیل کړ.

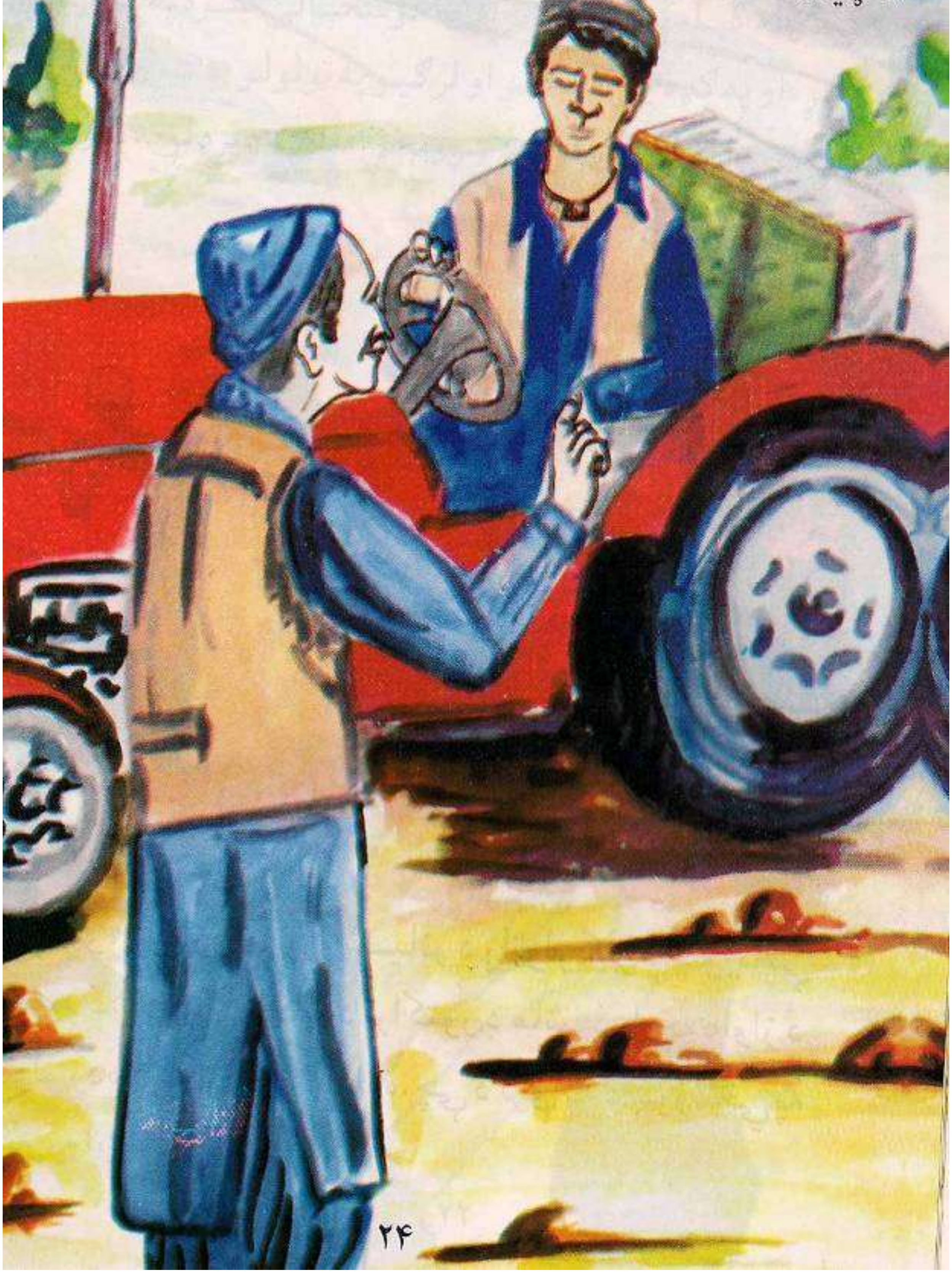

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډیره حـــیرانتیا ســـره د تراکتور کار ته پام کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشین د خاورې غونډۍ ځان سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

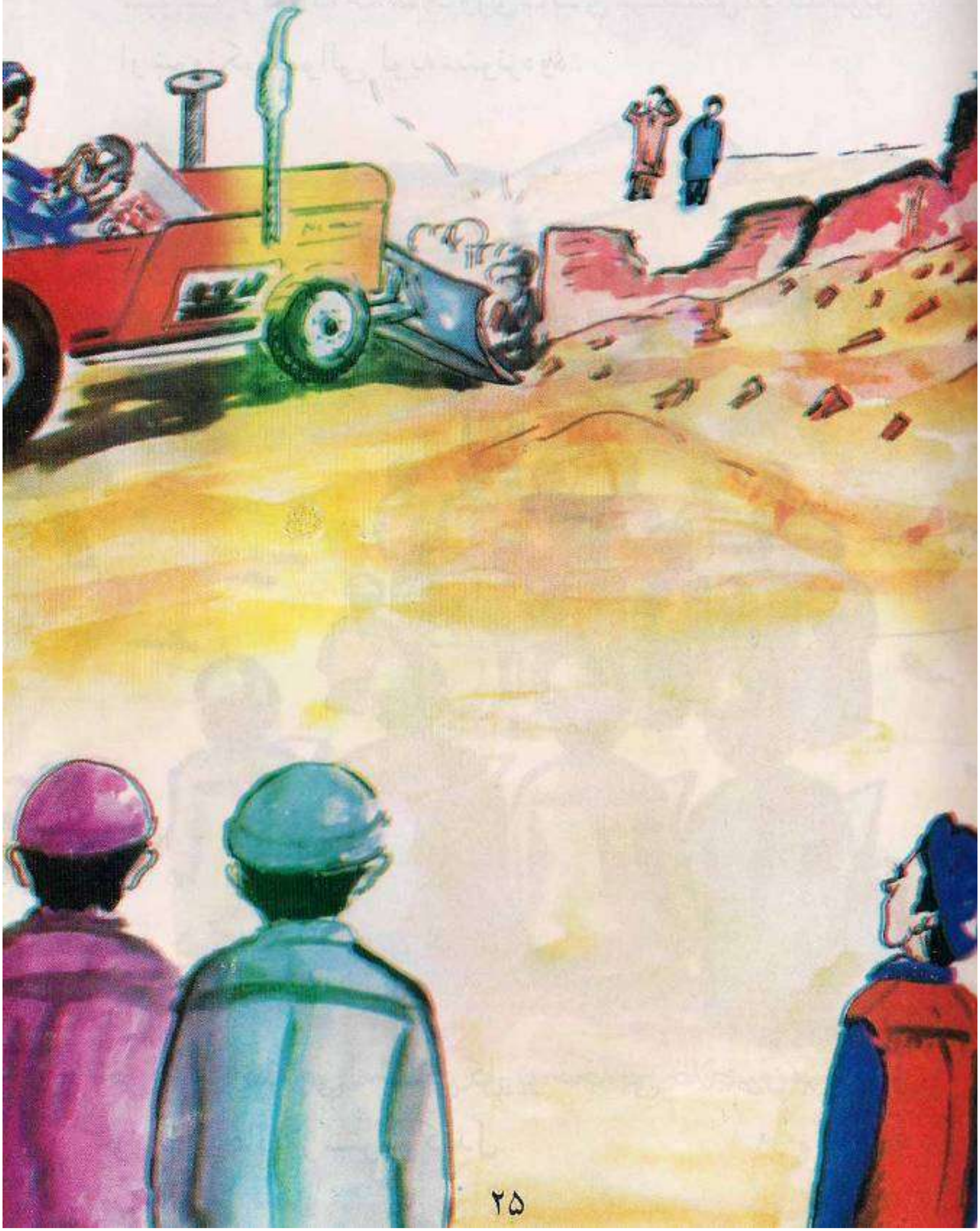

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا يې ښوونځی پيل شو. که څه هم زد
کونکي ډير لږ وو خو بيا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په
اواره شوې ځمکه باندې د بيلابيلو ټولګيو په عنوان په خپل
سبق پيل وکړ. که څه هم خاورې باندې کيناستل، د کتابونو
او ښوونکو کموالی لويه ستونزه وه.

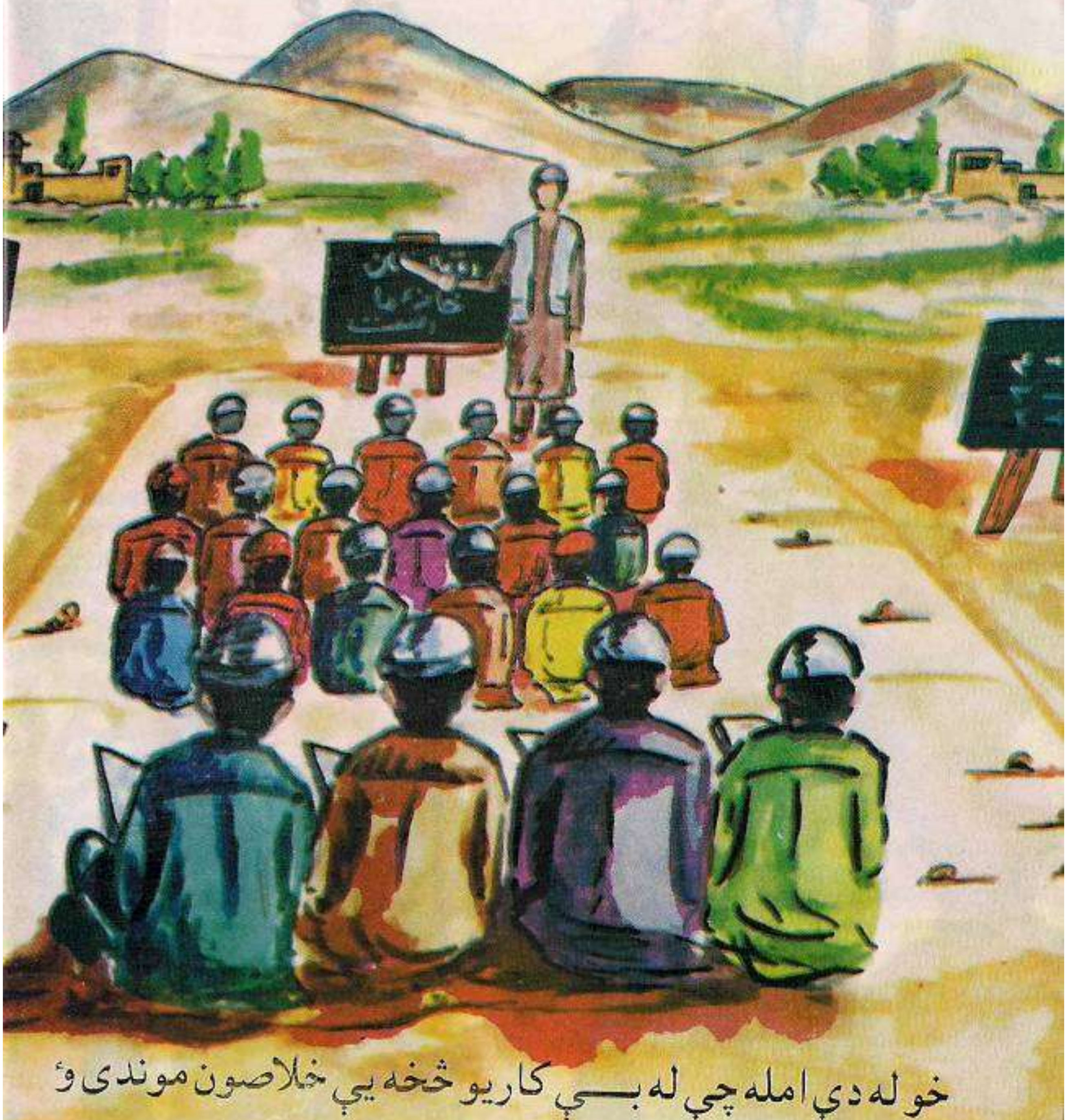

خو له دې امله چې له بې کاريو څخه يې خلاصون موندی و
ټول خوشحاله تر ستر ګو کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

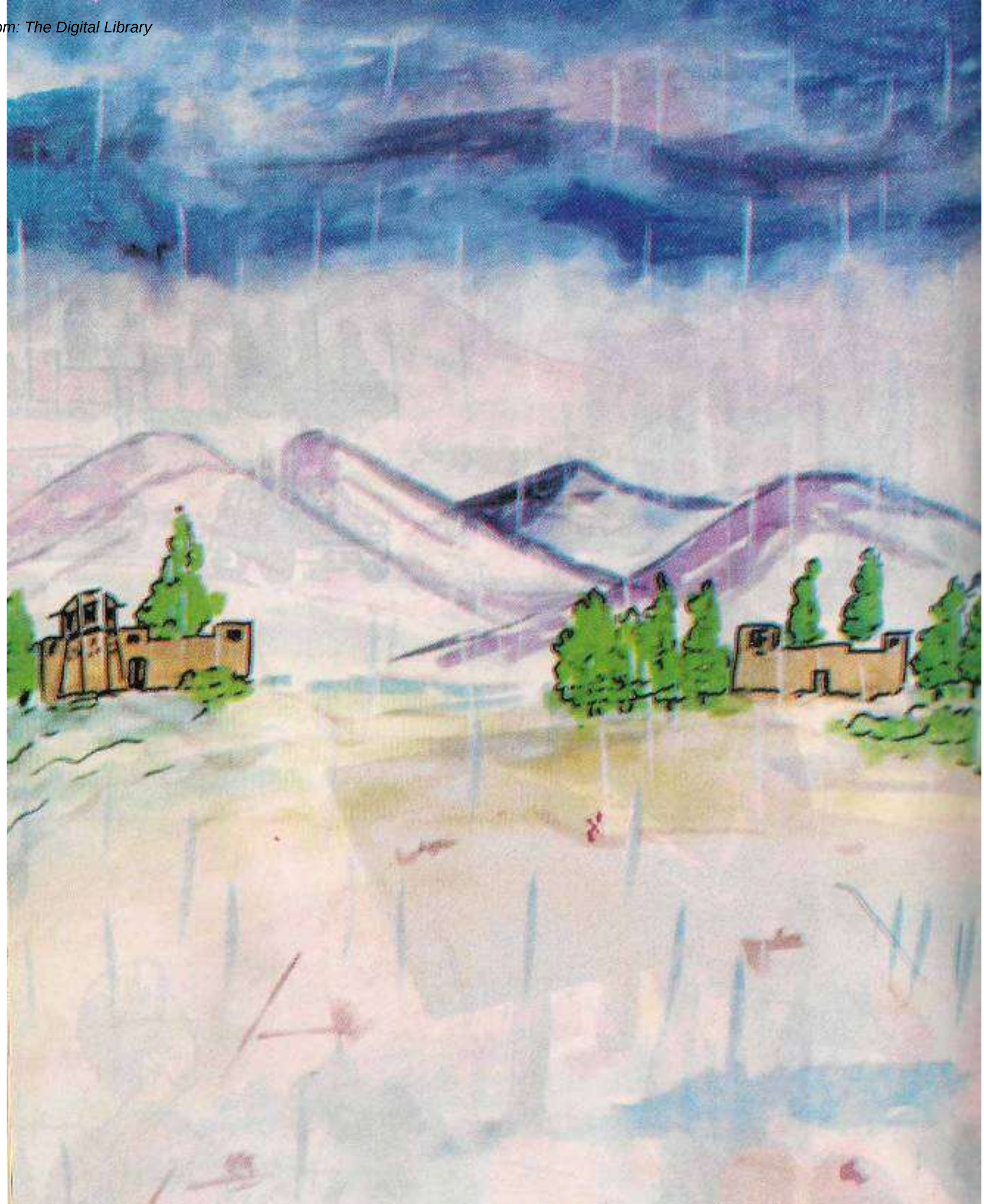

ورځې همدا رنګه تیریدې کله به چې هوا صفا او لمر یزه
وه نو سبق وو او کله به چې وربنت وو نو ښوونځې به
رخصت وُ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشـــــــتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبــق ويلو بــوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونځي خواته ودريدل د زده کوونکو توجه يې ځانته جلب کړه.

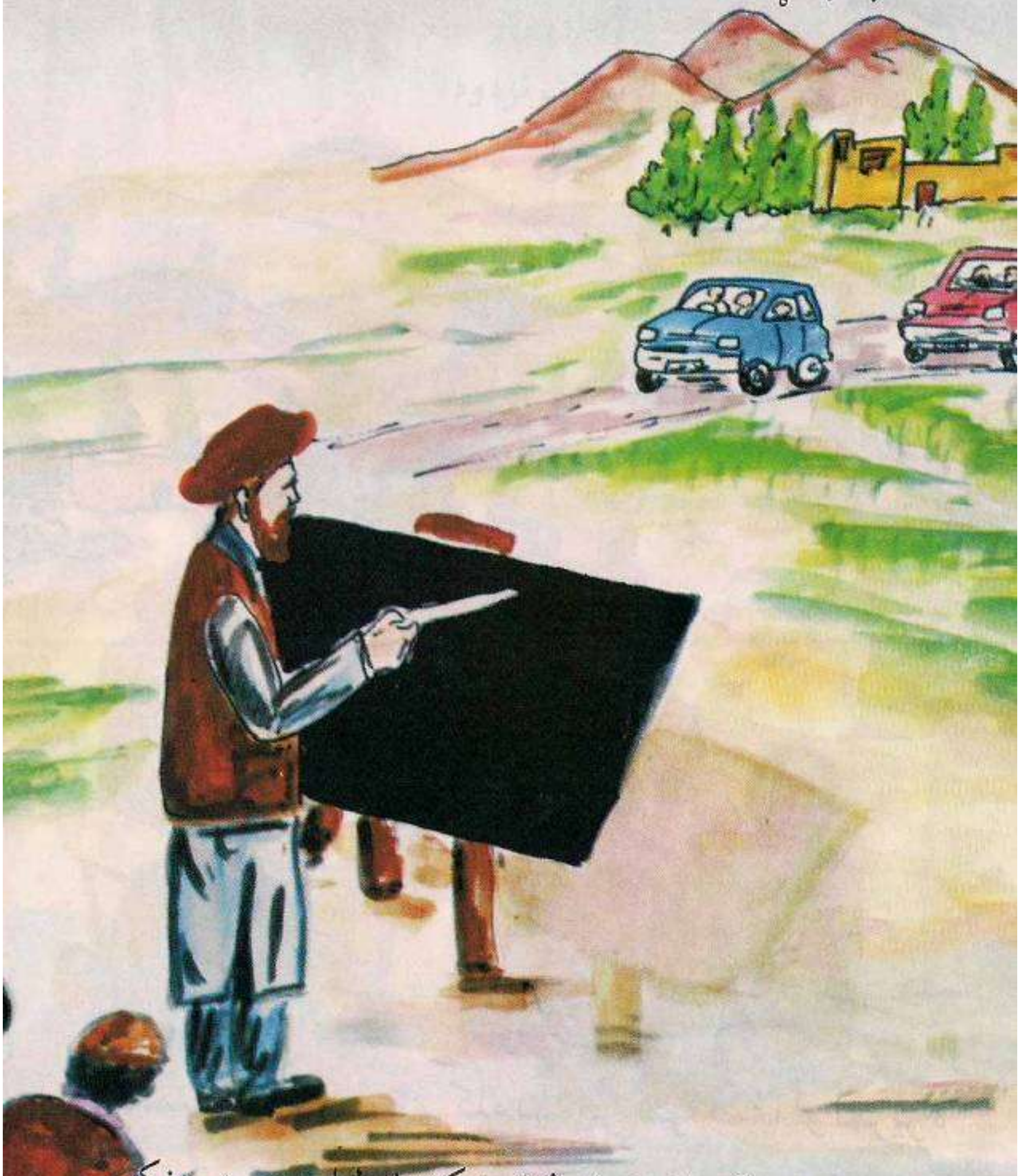

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

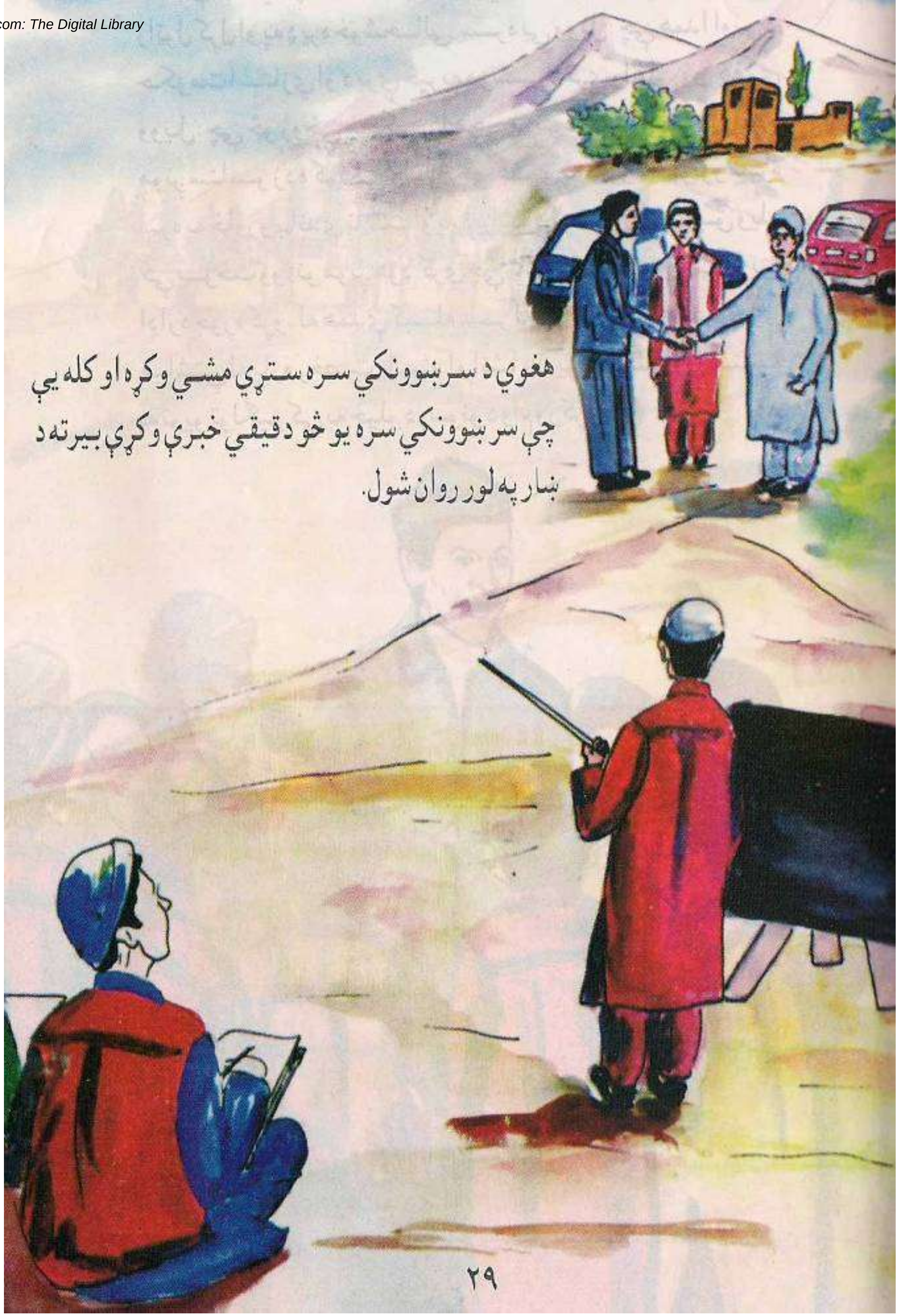

هغوي د سرښوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې
چې سر ښوونکي سره يو څو دقيقې خبرې وکړې بيرته د
ښار په لور روان شول.

کله چې هغوي لاړل، سر ښوونکي ټول زده کونکي او ښوونکي
راټول کړل او په ډیره خوشحالۍ سره یې وویل: چې همدا اوس د
حکومت استازي او دیوې خیریه موسسې غړي راغلي وو. هغوي
وویل: چې څو روځې مخکې کله چې مونږ ددې کلي نه تیریدو
مونږ ستاسو زده کونکي ولیدل چې هغوي په ډیرو ستونزو سره
سره په خاورو باندې ناست او په ډیر شور او شوق سره سبق ویلو
کې بوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاسو ته شپږ تولګي او یوه
اداره جوړه کړو. له همدې کبله سر له سبا څخه تاسو دیوې
میاشتې له پاره رخصت یاست. او انشاءالله یوه میاشت وروسته به
په نویو تولګیو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

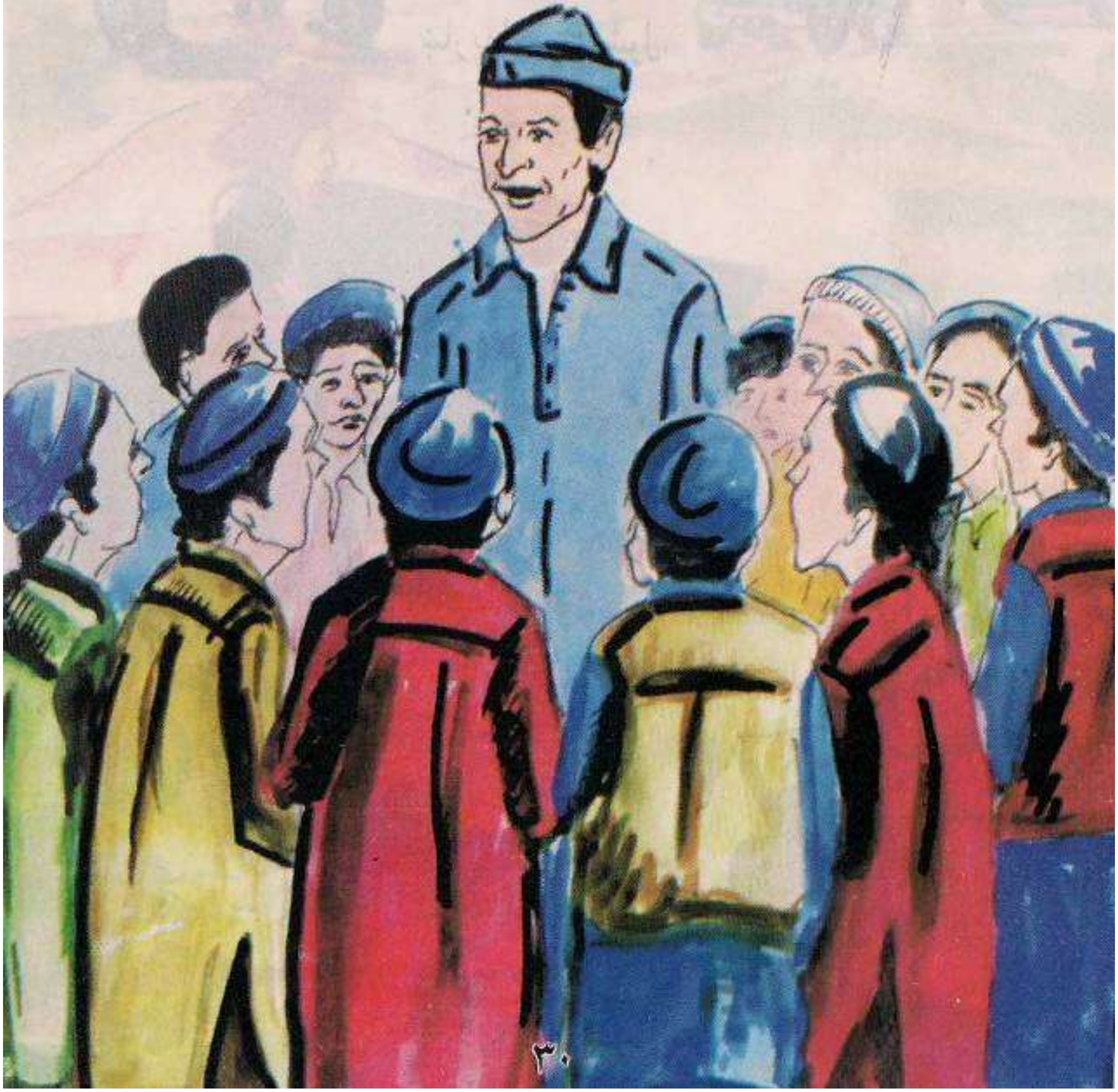

(c) ketabton.com: The Digital Library

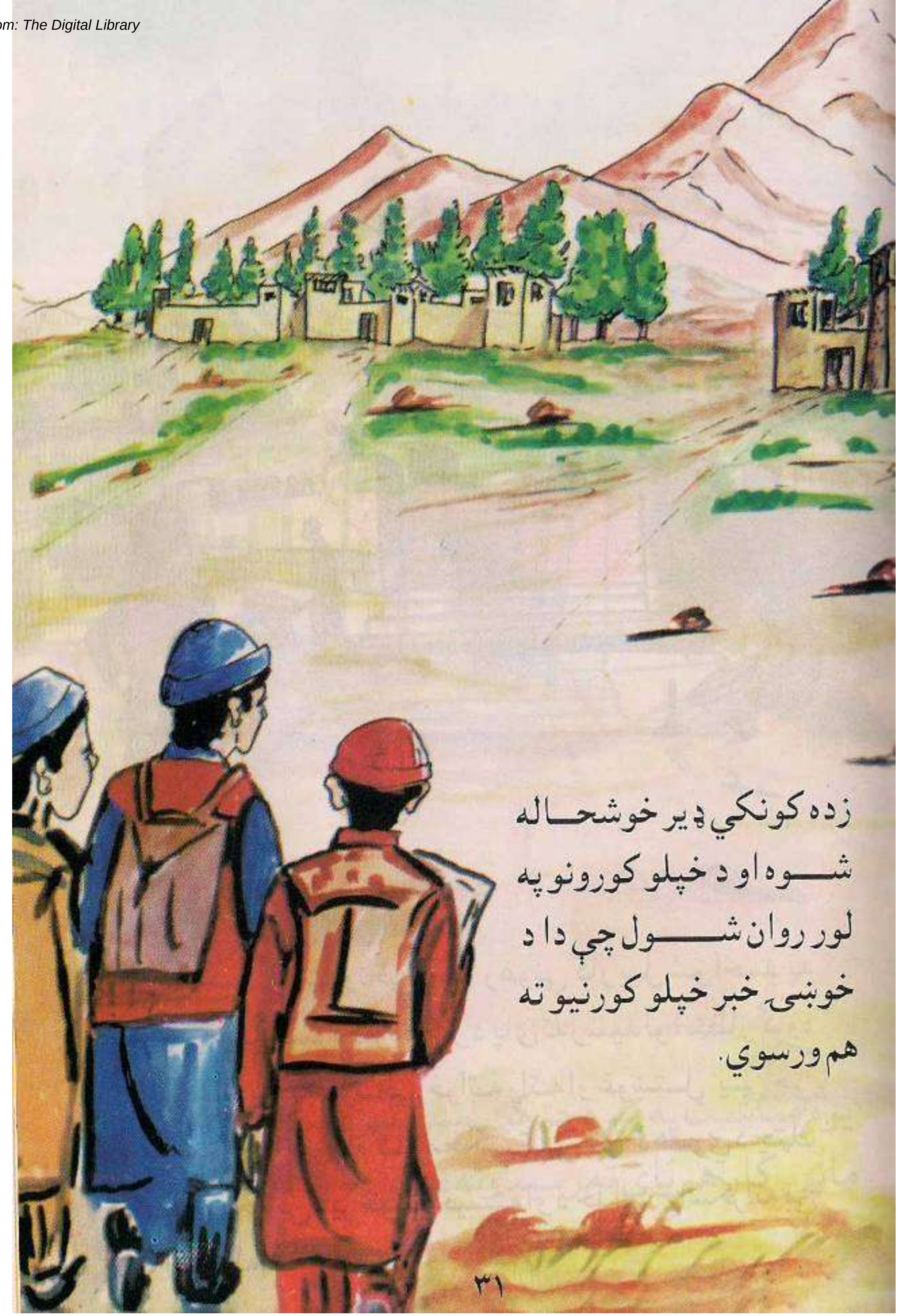

زده کونکي ډیر خوشحـــاله
شـــوه او د خپلو کورونو په
لور روان شـــول چې دا د
خوښۍ خبر خپلو کورنیو ته
هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

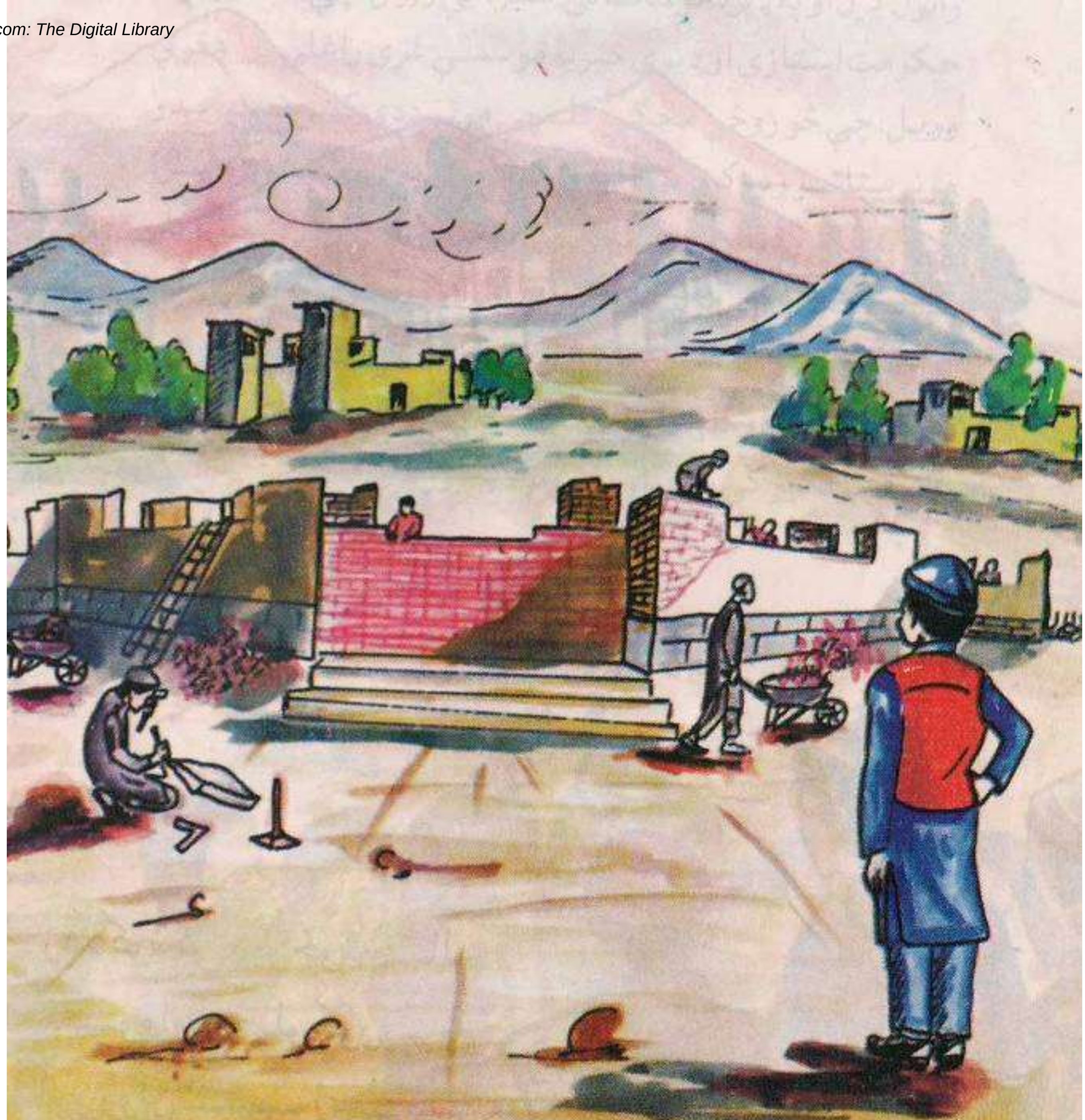

سبا سهار د ښوونځي د بیا رغونې کار پیل شو احمد په ډیرې بې صبره سره د کار د پای ته رسیدلو انتظار کاوه او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل یې چې ووینی چې څومره کار مخکې تللی دی. دهغوي د چټك کار څخه یې ډیر خوند اخیسته او د خدای (ج) شکرانه یې ادا کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

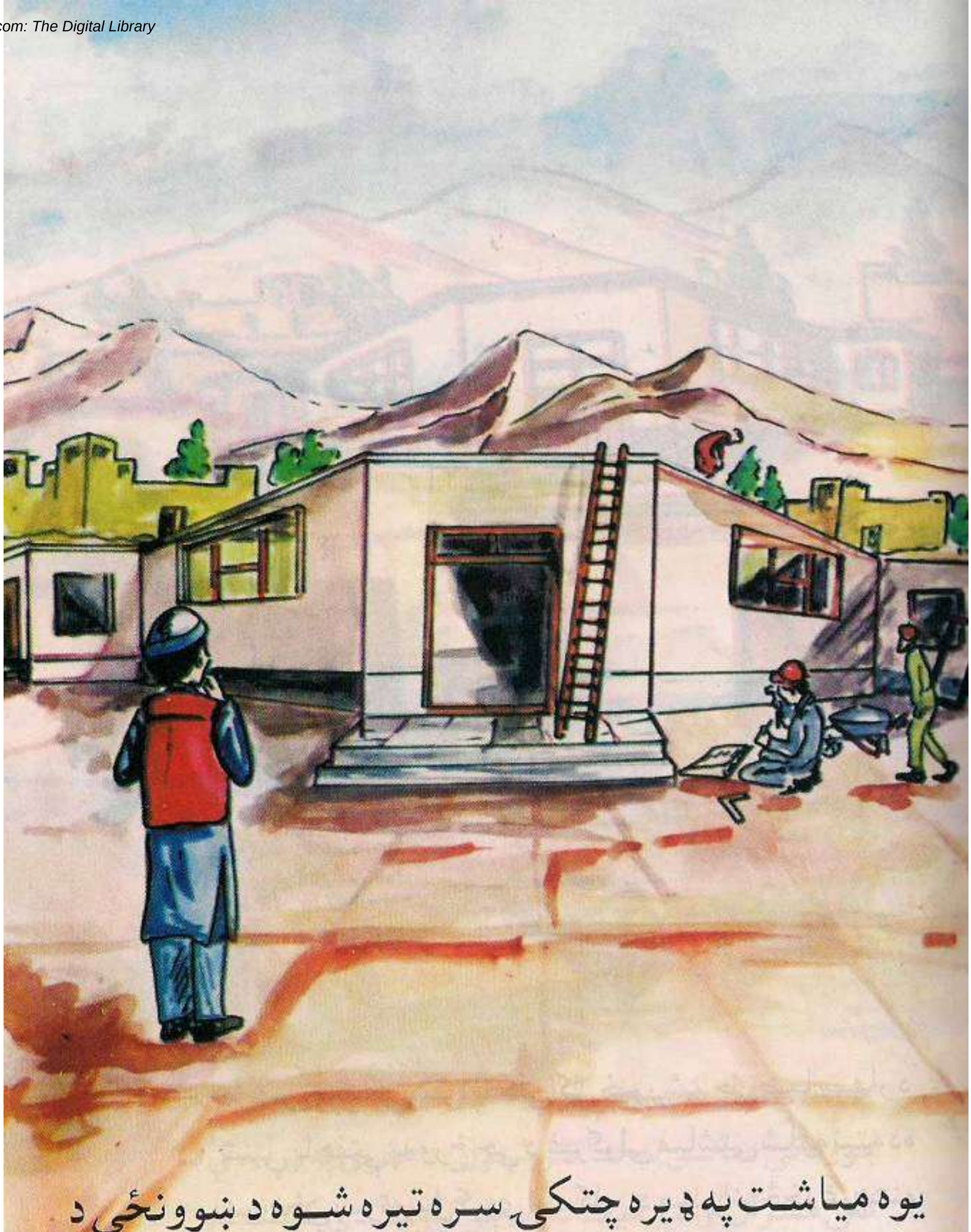

یوه میاشت په ډېره چټکۍ سره تېره شوه د ښوونځي د
ماڼۍ کار هم پای ته رسېدو ته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

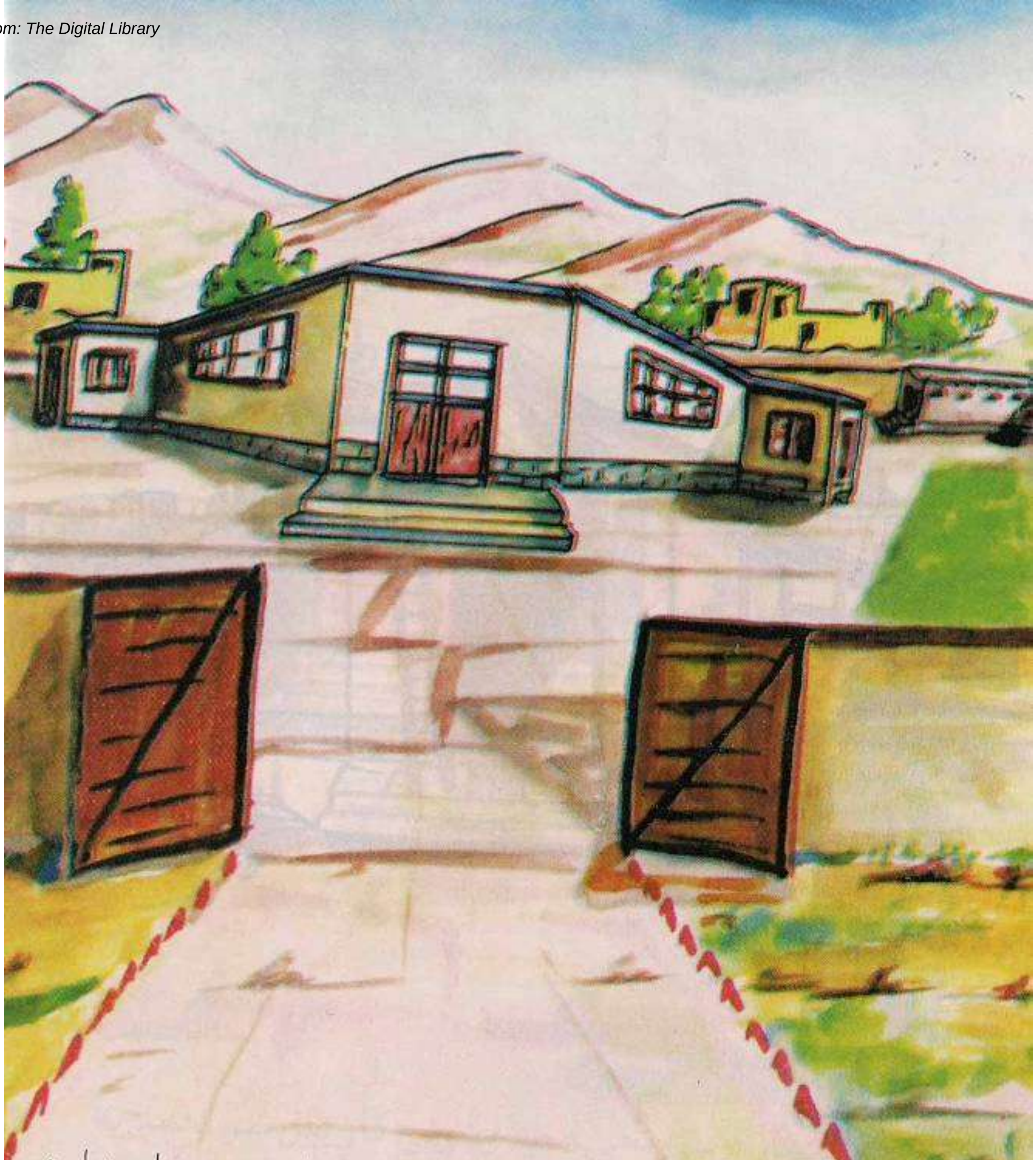

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده ښوونځي بېرته پیل کېږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

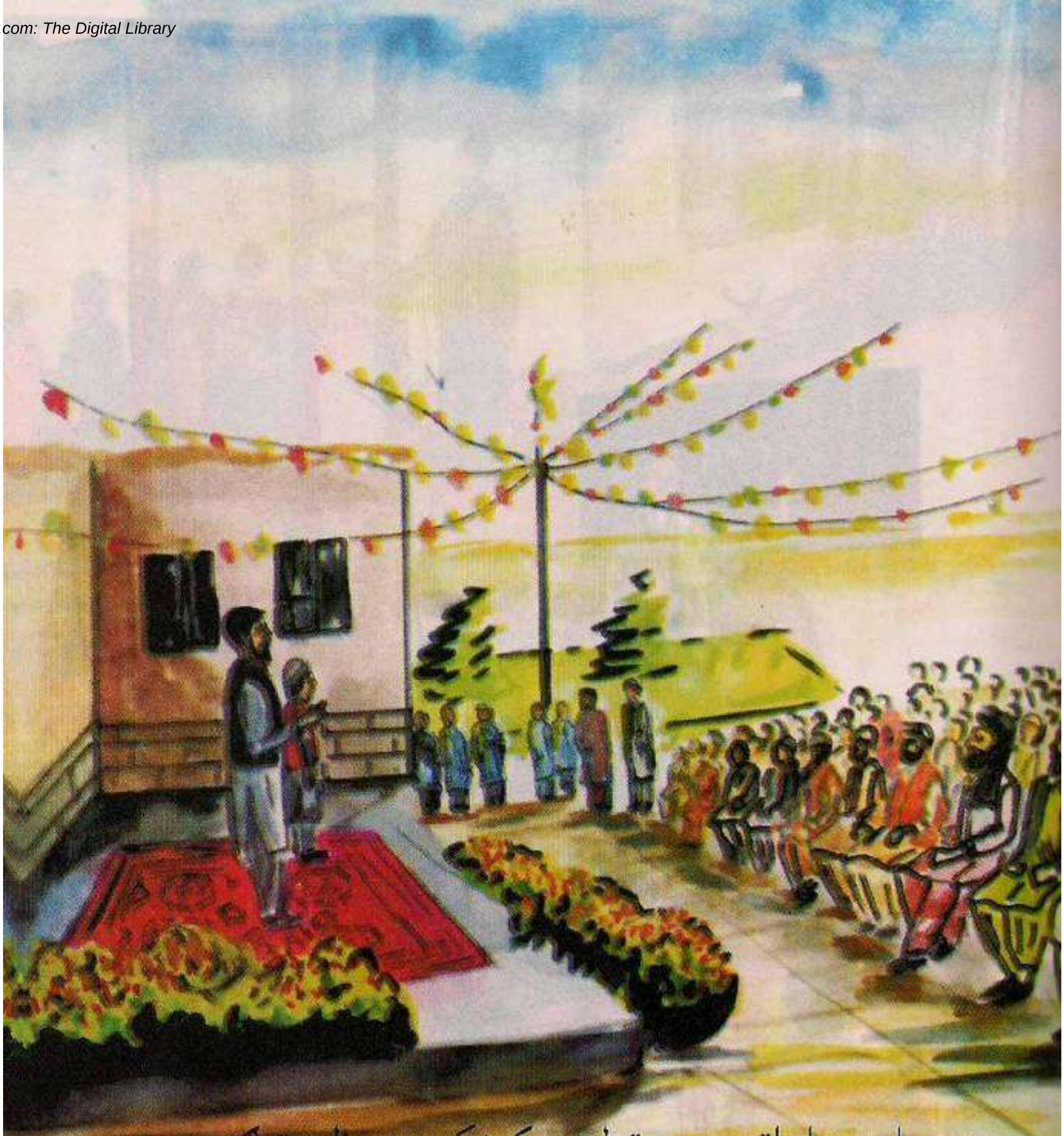

صبا سهار اته بجې ټول زده کونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

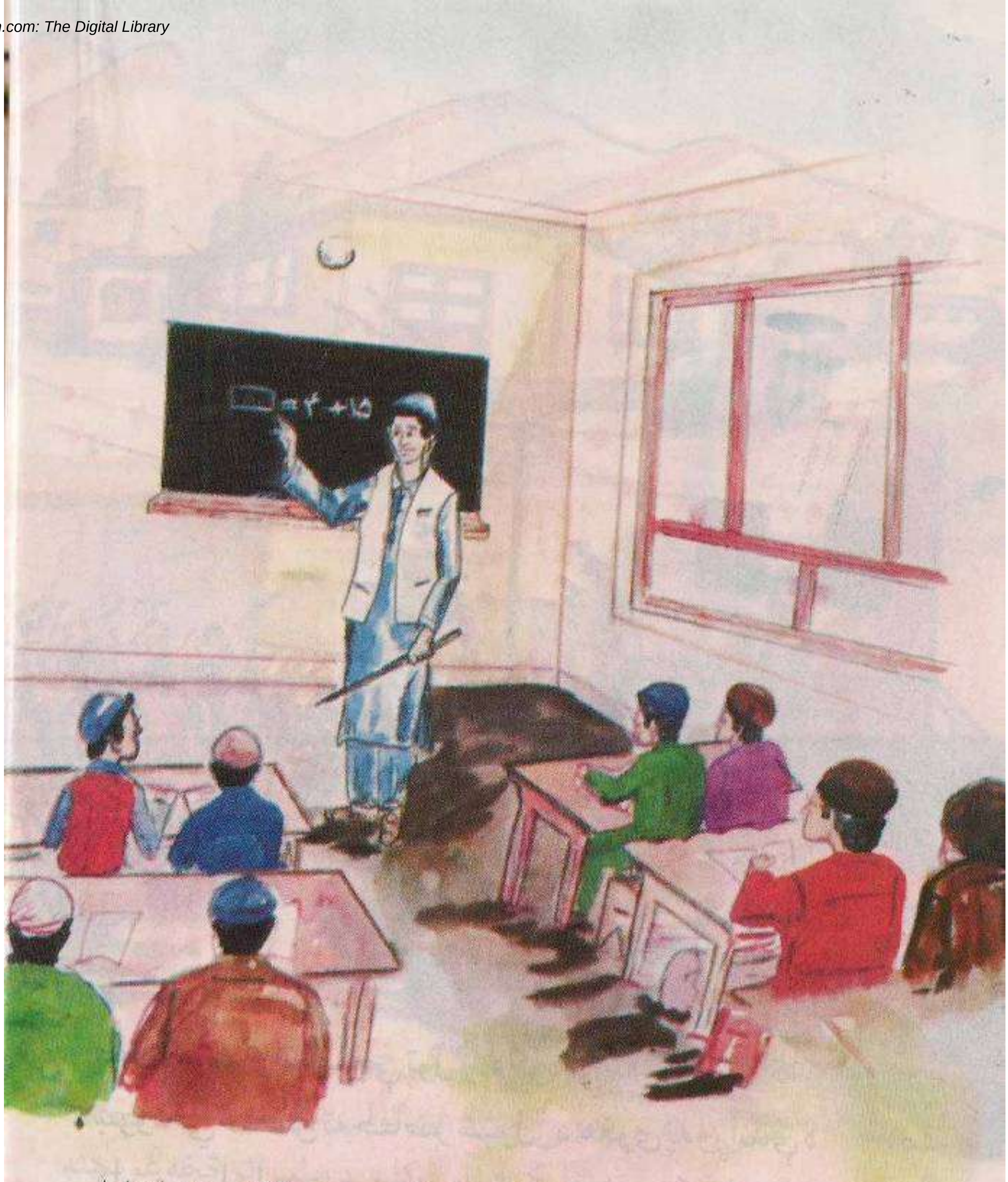

همدارنګه ټول زده کوونکي خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

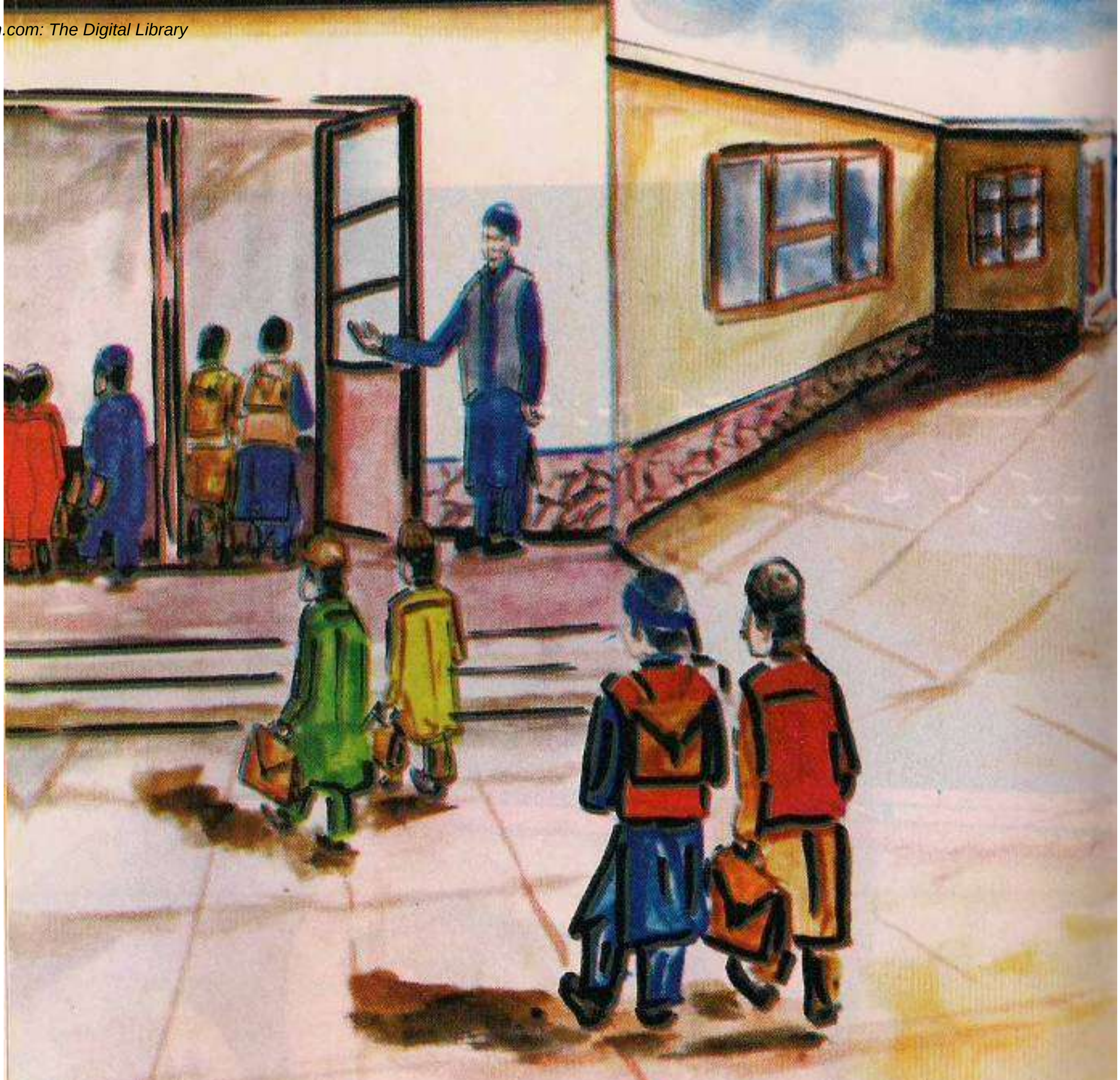

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي راتللو ته ښه راغلاســت وويل او زده کونکي يې سبـــق ويلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندويو موسسو د مرستې څخه يې مننه وکړه. يو ځلې بيا يې د احمد د لوړ همت يادونه وکړه او زده کونکو نـه غوښتنـه وکـړه چې نويو ټولګيو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پيل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې د احمد د لوړ همت، هڅو او زیار له وجهې
ښوونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب
پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.

چې پسې ګرځي هغه به مومي

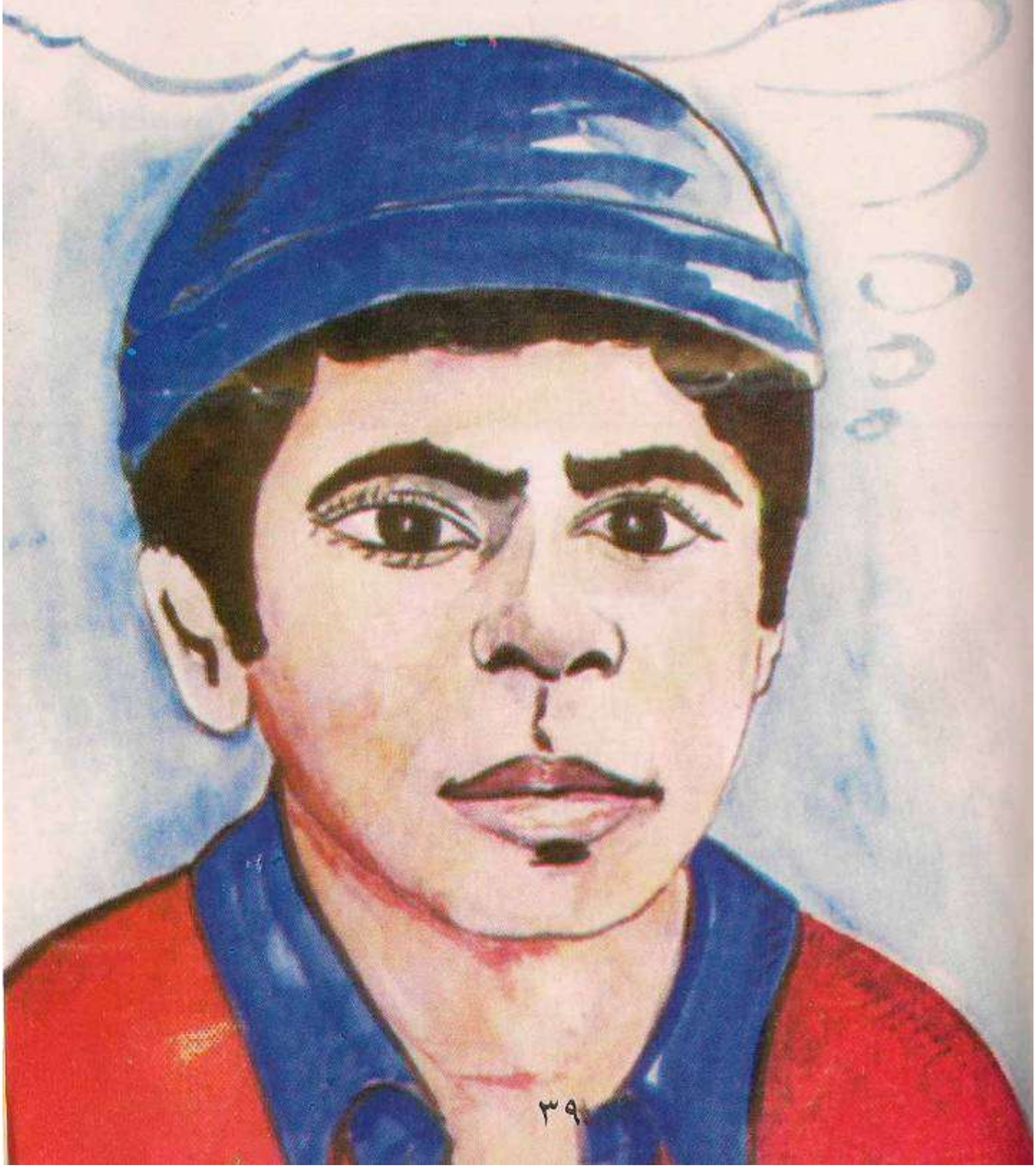

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library